

Veřejný ochránce práv

Petra Manová, DiS.

Bakalářská práce
2008

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav veřejné správy a regionálního rozvoje
akademický rok: 2007/2008

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Petra MANOVÁ, DiS.**
Studijní program: **B 6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Veřejná správa a regionální rozvoj**

Téma práce: **Veřejný ochránce práv**

Zásady pro vypracování:

Úvod

I. Teoretická část

- Definujte postavení veřejného ochránce práv v systému právních záruk a v systému kontroly veřejné správy.
- Vymezte pravomoc a působnost veřejného ochránce práv v České republice.

II. Praktická část

- Srovnajte veřejného ochránce práv v České republice a Slovenské republice.
- Analyzujte řešené podněty, zhodnoťte jejich oprávněnost, efektivitu rozhodnutí a jejich dopady.

Závěr

Rozsah práce: cca 40 stran
Rozsah příloh:
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

[1] SLÁDEČEK, V. Zákon o veřejném ochránci práv: Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2000. 135 s. ISBN 80-7179-445-7.

[2] SLÁDEČEK, V. Ombudsman, ochránce práv ve veřejné správě. 1. vydání. Praha: Univerzita Karlova, 1998. 200 s.

[3] HRABCOVÁ, D. Působení ombudsmana v demokratické společnosti. Sborník příspěvků přednesených na mezinárodní vědecké konferenci dne 5. června 2003. 1. vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2003. 139 s. ISBN 80-210-3202-2.

[4] HRABCOVÁ, D. Moderní veřejná správa a ombudsman. Sborník příspěvků přednesených na vědecké konferenci. 1. vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2005. 173 s. ISBN 80-210-3792-X.

[5] HRABCOVÁ, D. Principy dobré správy. Sborník příspěvků přednesených na pracovní konferenci. 1. vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2006. 265 s. ISBN 80-210-4001-7.

Vedoucí bakalářské práce: JUDr. Jana Jurníková, Ph.D.
Ústav veřejné správy a regionálního rozvoje
Datum zadání bakalářské práce: 17. března 2008
Termín odevzdání bakalářské práce: 23. května 2008

Ve Zlíně dne 17. března 2008

doc. Dr. Ing. Drahomíra Pavelková
děkan

doc. RNDr. René Wokoun, CSc.
ředitel ústavu

ABSTRAKT

Cílem mé bakalářské práce je shrnout mé poznatky o veřejném ochránci práv. V teoretické části je obsažena definice a klasifikace ombudsmana, vznik a vývoj instituce, jeho postavení k veřejné správě, pravomoc a působnost ochránce. V praktické části jsem se snažila porovnat veřejného ochránce práv v České republice a veřejného ochránce práv v Slovenské republice. Dále jsou v této části i analyzovány podněty podané veřejnému ochránci práv a jejich zhodnocení. V závěru jsou shrnuty poznatky o veřejném ochránci práv a můj názor na existenci této instituce v našem státě a právním systému, jako takovém.

Klíčová slova: Veřejný ochránce práv, ombudsman, záruky zákonnosti, kontrola veřejné správy, pravomoc, působnost, nezávislost, podnět

ABSTRACT

The objective of my thesis is to summarize my knowledge of Public Defender of Rights. The theory section of my paper includes the definition and description of the role of Ombudsman, the establishment and development of the institution, its relationship to public sector, as well as the authority, jurisdiction and the activities of the Defender. The paper attempts to compare the Public Defender of Rights in the Czech Republic to the one in the Slovak Republic. My study analyzes suggestions raised to the Ombudsman's attention and their evaluation. In the conclusion I express my opinion on the role of the Ombudsman's institution in our republic as well as in our legal system.

Keywords: Public Defender of Rights, Ombudsman, granting of legal rights, oversight of the public sector, authority, jurisdiction, independence, motion

Touto cestou bych chtěla srdečně poděkovat vedoucí mé bakalářské práce paní JUDr. Janě
Jurníkové, Ph. D., cenné rady a informace a za přístup s maximální vstřícností a ochotou.

OBSAH

ÚVOD	8
I TEORETICKÁ ČÁST	9
1 OBECNÉ VYMEZENÍ OMBUDSMANA	10
1.1 1.1 DEFINOVÁNÍ INSTITUCE	10
1.2 KLASIFIKACE INSTITUCE	11
1.2.1 Ombudsman moci zákonodárné	11
1.2.2 Ombudsman moci výkonné	11
1.2.3 Zvláštní ombudsman	12
1.3 VZNIK A VÝVOJ INSTITUCE	12
1.3.1 Historický vývoj	12
1.3.2 Historie veřejného ochránce práv v ČR	13
1.3.3 Charakteristika veřejného ochránce práv v ČR	14
1.3.4 Volba a funkční období	16
1.3.5 Neslučitelnost funkcí	16
1.3.6 Zástupce veřejného ochránce práv	16
1.3.7 Kancelář veřejného ochránce práv	17
2 DEFINOVÁNÍ POSTAVENÍ VEŘEJNÉHO OCHRÁNCE PRÁV V SYSTÉMU PRÁVNÍCH ZÁRUK A V SYSTÉMU KONTROLY VEŘEJNÉ SPRÁVY	18
2.1 PRÁVNÍ ZÁRUKY ZÁKONNOSTI PŘI VÝKONU VEŘEJNÉ SPRÁVY	18
2.2 KONTROLA VEŘEJNÉ SPRÁVY	18
2.3 DOBRÁ SPRÁVA	19
2.3.1 Hlavní principy dobré správy	20
3 VYMEZENÍ PRAVOMOCI A PŮSOBNOSTI VEŘEJNÉHO OCHRÁNCE PRÁV V ČESKÉ REPUBLICCE	24
3.1 PRAVOMOC	24
3.2 ZVLÁŠTNÍ OPRAVNĚNÍ OCHRÁNCE	24
3.3 PŮSOBNOST	25
II PRAKTICKÁ ČÁST	28
4 SROVNÁNÍ VEŘEJNÉHO OCHRÁNCE PRÁV V ČESKÉ REPUBLICCE A SLOVENSKÉ REPUBLICCE	29
4.1 VZNIK A VÝVOJ SLOVENSKÉHO VEŘEJNÉHO OCHRÁNCE PRÁV	29
4.2 OBECNÉ SROVNÁNÍ	30
4.3 KONSTITUOVÁNÍ VEŘEJNÉHO OCHRÁNCE PRÁV	30
4.3.1 Sídlo	30
4.3.2 4.3.2 Funkční období, volba	30
4.3.3 Slib	31
4.3.4 Zástupce ochránce ČR	32
4.3.5 Vedoucí kanceláře	33

4.4	PŮSOBNOST VEŘEJNÉHO OCHRÁNCE PRÁV.....	33
4.4.1	Působnost veřejného ochránce práv ČR.....	33
4.4.2	Působnost veřejného ochránce práv SR.....	34
4.4.3	Srovnání působnosti.....	34
4.5	ČINNOST VEŘEJNÉHO OCHRÁNCE PRÁV	35
4.5.1	Podnět.....	35
4.5.2	Prokuratura a veřejný ochránce práv	36
4.5.3	Zvláštní oprávnění.....	37
4.5.4	Kancelář veřejného ochránce práv	37
5	ANALÝZA ŘEŠENÝCH PODNĚTŮ, ZHODNOCENÍ OPRÁVNĚNOSTI, EFEKTIVITY ROZHODNUTÍ A JEJICH DOPADY	39
5.1	PODNĚT	39
5.2	ZPŮSOB VYŘIZOVÁNÍ PODNĚTU OCHRÁNCEM	40
5.3	ŠETŘENÍ PODNĚTU	41
5.4	ZÁKLADNÍ STATISTICKÉ ÚDAJE O PODNĚTECH V ROCE 2007 V ČR	42
5.4.1	Údaje o doručených podnětech	42
5.4.2	Údaje o vyřízených podnětech	45
5.5	ZHODNOCENÍ V ČR	47
5.6	ZÁKLADNÍ STATISTICKÉ ÚDAJE O PODNĚTECH V ROCE 2007 V SR	48
5.7	ZHODNOCENÍ V SR.....	51
5.8	SROVNÁNÍ V ROCE 2007 V ČR A SR.....	52
	ZÁVĚR.....	53
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	55
	SEZNAM OBRÁZKŮ	57
	SEZNAM PŘÍLOH.....	58

ÚVOD

Od roku 2001 v naší republice funguje instituce Veřejného ochránce práv. Tato instituce vyvolává řadu otázek a jak laická, tak i odborná veřejnost se dělí na dva tábory. Jedni jsou zastánci ochránce a druhý tábor tuto instituci shledává jako nepodstatnou a nepotřebnou.

Rozhodla jsem se pro toto téma, protože zde instituce veřejného ochránce práv působí již sedm let a chtěla bych zhodnotit pozitiva a negativa existence této instituce a názor na to, zda je u nás potřebná a opodstatněná.

Dalším důvodem, proč jsem se pro toto téma rozhodla je i fakt, že pracuji ve veřejné správě a ochránce působí jako vnější kontrola veřejné správy. Proto jsem se chtěla trochu podrobněji seznámit s činností veřejného ochránce práv.

Cílem mé bakalářské práce je shrnout mé poznatky o veřejném ochránci práv. V teoretické části je obsažena definice a klasifikace ombudsmana, vznik a vývoj instituce, jeho postavení k veřejné správě, pravomoc a působnost ochránce. V praktické části jsem se snažila porovnat veřejného ochránce práv v České republice a veřejného ochránce práv v Slovenské republice. Dále jsou v této části i analyzovány podněty podané veřejnému ochránci práv a jejich zhodnocení. V závěru jsou shrnuty poznatky o veřejném ochránci práv a můj názor na existenci této instituce v našem státě a právním systému, jako takovém.

Nedílnou součástí mé práce jsou přílohy. V příloze č. 1 je přehled statistiky podnětů v roce 2006. Tato příloha byla i podkladem pro srovnání a zhodnocení mezi statistikou roku 2006 a 2007 v praktické části. V příloze č. 2 je přiložen formulář podnětu ochránci se zákonnými náležitostmi. V příloze č. 3 je zobrazena organizační struktura veřejného ochránce práv ČR a v příloze č. 4 je organizační struktura veřejného ochránce práv SR.

V práci jsem v praktické části použila metodu srovnávací. Zpracování mé bakalářské práce vychází z právního stavu k 31. 12. 2007. V práci je převážně použita právní literatura a z velké části přímo vydaná Kanceláří veřejného ochránce práv.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 OBECNÉ VYMEZENÍ OMBUDSMANA

1.1 1.1 Definování instituce

„Nezávislý úředník, ustanovený proto, aby přijímal stížnosti občanů na zneužívání moci, nesprávné či pomalé jednání vládních úřadů. Provádí šetření, podává zprávy o svých zjištěních a doporučuje řešení.“ (The Encyclopedia America. Danbury: Broker Inc., 1991).

„Nezávislý úředník parlamentu, který přeshetřuje stížnosti občanů proti jednání veřejné správy, a pokud zjistí, že jednání nebylo oprávněné, doporučuje opatření k nápravě“ (The Canadian Encyclopedia. Edmonton: Hurtig Publisher Ltd., 1988).

„Ombudsman je orgán státu volený parlamentem, jehož hlavní funkcí je chránit a uvádět v život práva, svobody, (jejich) záruky a oprávněné zájmy občanů a zajišťovat pomocí neformálních prostředků, aby se výkon veřejné moci (exercise of public powers) řídil spravedlností a zákony“ (portugalský zákon o Provedero De Justica).

Předložené definice, jak ostatně u většiny definic bývá obvyklé, generalizují a nutně zjednodušují, resp. nejsou schopny postihnout všechny aspekty instituce.¹

Ombudsmana lze charakterizovat jako orgán, který je zejména na orgánech výkonné moci nezávislý a odpovídá za svou činnost výlučně jen zákonodárnému sboru. Nelze však říci, že by mu byl podřízen. Na základě stížností a podnětů občanů, které je povinen přijímat nebo z vlastní iniciativy, provádí vlastní šetření a zjistí-li, že práva občanů byla porušena, doporučuje správním orgánům provedení nápravy.

Uvést skutečně zhuštěnou, vyčerpávající, přesnou a srozumitelnou definici ombudsmana není v dnešních podmínkách docela možné, protože původní švédský model instituce se do

¹ SLÁDEČEK, Vladimír. Ombudsman, ochránce práv ve veřejné správě. 1. vydání. Praha: Univerzita Karlova, 1998.

mnoha států světa postupně rozšířil v různých modifikovaných formách, respektujících například místní tradici, zvláštnosti atd.

1.2 Klasifikace instituce

Ombudsman bývá často různě klasifikován. Bývá přiřazován k určitým modelům, které rozlišují tři typy. Jedná se o ombudsmana moci zákonodárné (parlamentní nebo legislativní ombudsman), ombudsmana moci výkonné a zvláštního ombudsmana.

Dle jiných kritérií se také může ombudsman dělit na ústředního, zemského a místního. Ústřední ombudsman působí na celostátní úrovni a bývá nejčastěji využíván. V některých státech složených z více zemí (federativních státech) se vyskytují zemští ombudsmani, kteří působí ve dle ústředních ombudsmanů. Místní ombudsman působí pouze na určité části území, regionu a zabývá se stížnostmi pouze na místní správu.

Nově vznikají i soukromí ombudsmani. Jsou to instituce působící mimo státní struktury, ale jejich existence bývá někdy podpořena zákonem. Jedná se o nestátní instituci, která plní funkci kontrolní jednotky v rámci organizace firem v určité oblasti.

V této bakalářské práci se budu zabývat pouze ombudsmanem moci zákonodárné, a proto již dále nebudu uvádět o který druh instituce se jedná.

1.2.1 Ombudsman moci zákonodárné

Ombudsman moci zákonodárné, jehož existence je odvozena od nejvyššího zastupitelského sboru, jenž ho zpravidla volí a ke kterému také určité, zákonem regulované vztahy. Jedná se o pravého ombudsmana, kde je nejdůležitějším znakem nezávislost. Ombudsman legislativy je odpovědný parlamentu, ale nikdy se nejedná o přímou podřízenost. Ombudsman tvoří součást moci zákonodárné a má charakter nezávislého státního orgánu.

1.2.2 Ombudsman moci výkonné

Ombudsman moci výkonné je jmenován vládou, resp. jejím předsedou, nebo hlavou státu. Jeho vazba na parlament je buď slabá nebo žádná. Je to tzv. ombudsman nepravý, protože mu chybí profilující znak ombudsmana – nezávislost.

1.2.3 Zvláštní ombudsman

Zvláštní ombudsman může mít povahu jak součásti moci výkonné, tak orgánu ustaveného legislativou. I u této instituce se jedná o nepravého ombudsmana, kde chybí znak nezávislosti.

Dále se ombudsman dělí na všeobecného, který se zaměřuje na činnost prakticky celé veřejné správy nebo zvláštního, kde je věcně vymezena specializace (např. ombudsman pro oblast vojenství, vězeňství, dětský ombudsman atd.).

1.3 Vznik a vývoj instituce

1.3.1 Historický vývoj

Původ slova ombudsman lze nalézt ve středověkých výrazech „umbup“ (moc, autorita), případně ve švédském slově „ombud“, které označuje osobu, jenž vystupuje jako zástupce, zmocněnec či mluvčí jiných.

Funkci prvního „skutečného“ ombudsmana (pokud pomineme některé podobné činnosti římských tribunů lidu či středověkých panovníků) zřídil v 18. století švédský král Karel XII.²

Od roku 1713 měl tento královský ombudsman dbát především na dodržování právních předpisů, plnění povinností a správné chování královských úředníků.

Po roce 1719 byl ombudsman (kancléř) jmenován vládou. Zastával poměrně samostatné postavení a plnil i další úkoly. V pozdější době došlo k posílení moci parlamentu, a proto byl jmenován parlamentem a působil jako jeho orgán.

Od roku 1809 byla instituce ombudsmana poprvé pevně zakotvena ve švédské ústavě, kdy byla definována jako orgán parlamentu dohlížející na to, jak soudci, vládní a ostatní úředníci zachovávají zákony a jiné právní předpisy.³ Mohl soudně stíhat ty, kteří při výkonu své činnosti porušili právo anebo zanedbali plnění svých povinností. V roce 1810 byl přijat zákon parlamentem, který následně doplnil ústavní zakotvení zákonem o instrukcích pro

² <http://www.ochrance.cz/ombudsman/ochrance.php>.

³ <http://www.ochrance.cz/ombudsman/ochrance.php>.

ombudsmana, který přesněji specifikoval jeho oprávnění a výkon působnosti. V témž roce byl zvolen první ombudsman.

Největšího rozvoje dosáhla instituce ombudsmana ve 20. století. Zejména po 2. světové válce vnikala v různých modifikacích závislých především na historickém a politicko-sociálním vývoji konkrétní země téměř ve 100 státech světa. Název instituce je pochopitelně v různých zemích různý, např. ve Španělsku působí defensor del pueblo, ve Francii médiateur, v Rakousku Volksanwaltschaft, v Polsku Rzecznik praw obywatelskich, v Rumunsku Avocatul Popolurii či v České republice veřejný ochránce práv.⁴

V současné době ombudsman převážně jedná, provádí šetření na základě individuálních stížností, dříve spíše vycházel z výsledků své inspekční činnosti. V současné době převládá jak kontrolovaný subjekt veřejná správa.

1.3.2 Historie veřejného ochránce práv v ČR

Veřejný ochránce práv byl zřízen zákonem č. 349/1999 Sb., o veřejném ochránci práv. Návrh zákona schválila Poslanecká sněmovna PČR těsnou většinou dne 4. 11. 1999 a Senát dne 8. 11. 1999. Zákon, kterým se zavedl veřejný ochránce práv do českého právního řádu, byl zcela nový a zvláštní institut. Zákon byl přijat ve velmi odlišné podobě od původních návrhů, které nebyly přijaty v roce 1993. První funkční období veřejného ochránce práv začalo 18. 12. 2000, ale zahájení činnosti ochránce jako takové začalo až v roce 2001.

Mnohé zahraniční zkušenosti (převážně z evropských států) z činnosti tradičních institucí ombudsmanského typu nebylo možné při přípravě zákona využít. Použily se jen okrajově, protože česká varianta v podobě veřejného ochránce práv vznikala odlišným právním a sociálním prostředím. Zákon zachovává zásadní ombudsmanské principy, v některých otázkách se odlišuje od tradičních typů ze zahraničí.

Jedním z významných argumentů pro přijetí zákona, který vznikl uprostřed polemik a opakovaných pochybností o jeho smyslu, bylo mj. stanovisko Výboru ministrů členských států Rady Evropy, který v Doporučení R/85/13 o instituci ombudsmana, a přiměřeně také

⁴ <http://www.ochrance.cz/ombudsman/ochrance.php>.

v Doporučení R/97/14 o ustavení celostátních institucí pro lidská práva, vyzývá, aby členské státy zvážily zřízení ombudsmana nebo institucí ombudsmanského typu zejména tam, kde došlo k prudkým společenským a politickým změnám, transformaci ekonomiky nebo násilným událostem válečného typu, a tím k ohrožení lidských, hospodářských sociálních a kulturních práv.⁵

Instituce ombudsmanského typu ze zahraničí odstraňují nebo zmírňují nespokojenost občanů se stavem správy věcí veřejných. Většinou je to po negativních zkušenostech v případě, kdy úředník vykonává vůči občanům mocenské pravomoci státu. Ve své podstatě toto znevýhodnění občanů je již dáno zákonem, kde je dána nerovnost vztahů mezi státní správou a občanem. Občan zpravidla citlivě vnímá situace, do kterých se dostane buď oprávněně nebo neoprávněně. Cítí se být opomíjený, přehlížený, ponížený, protože často neví, kde a jakým způsobem se domáhat uspokojení svých dotčených práv a zájmů. Na rozdíl od specializovaného úředníka většinou nemá dostatek informací a odborných znalostí. Málodko se bude domáhat nápravy u soudu, včetně správního soudnictví, což je nákladné, zdlouhavé a někdy i neúčinné. Další varianta nápravy byla pouze vnitřní kontrola státní správy a ta byla také nedostačující. Proto vyvstala potřeba vnější, nezávislé, bezplatné a méně formální kontroly. Působením ombudsmana, jehož hlavní funkcí je zajištění ochrany práv a oprávněných zájmů právě v oblastech, kde se občan či jiný subjekt střetává s úřady státní správy, může být jejich nevýhodné postavení významně vykompenzováno.

Zákon č. 349/1999 Sb. ze dne 8. prosince 1999, o veřejném ochránci práv byl již několikrát novelizován. Novelizace byly postupně prováděny zákony č. 265/2001 Sb. ze dne 29. června 2001, 309/2002 Sb. ze dne 13. června 2002, 320/2002 Sb. ze dne 13. června 2002, 626/2004 Sb. ze dne 26. listopadu 2004, 381/2005 Sb. ze dne 19. srpna 2005, 342/2006 Sb. ze dne 25. května 2006.

1.3.3 Charakteristika veřejného ochránce práv v ČR

Ochránce je schopen úspěšně působit mezi zúčastněnými stranami v klasické pozici mediátora (prostředníka). Ze zahraničních zkušeností vyplývá, že i samotná existence ombudsmana působí a povědomí o jeho činnosti, působí na úřady i úředníky vykonávající státní

⁵ <http://www.ochrance.cz/ombudsman/obecne.php>.

správu preventivně. Úředníci si musí být při svém výkonu správy vědomi, že když účastník nebude s jejich jednáním, postupem či rozhodnutím spokojen, mohou se dostat do situace, kdy budou nuceni svoje jednání a postupy zdůvodňovat a obhajovat.

Veřejný ochránce práv nemá k dispozici žádné přímé donucovací prostředky. Pokud nápravu, kterou požaduje po státním orgánu, který se pochybení dopustil, neučiní, tak může požadovat nápravu po orgánu nadřízeném nebo předloží věc vládě. Pokud i tyto opatření nepomohou, může celou kauzu zveřejnit ve sdělovacích prostředcích. Jeho úkolem není měnit nebo nahrazovat rozhodnutí dotčeného orgánu státní správy, ale požadovat, aby k nápravě dospěl dotčený orgán sám a byly využity vlastní kontrolní, nápravné a sankční zákonné pravomoci.

Ochránce je vázán mlčenlivostí v jednotlivých případech stěžovatelů, kde se jedná o konkrétních citlivých skutečnostech, ale v obecné rovině je ochránce o své činnosti a poznatcích povinen soustavně informovat veřejnost.

Velmi účinným sankčním oprávněním veřejného ochránce práv je informování veřejnosti o pochybení konkrétního úřadu. O své činnosti pravidelně čtvrtletně musí informovat Poslaneckou sněmovnu.

Zákon ukládá veřejnému ochránci práv nejen přispívat k nápravě pochybení úřadů či institucí vůči konkrétnímu občanu, ale také získané poznatky zobecňovat a navrhopvat systémová opatření k nápravě vedoucí ke změně původních příčin pochybení. Přispívá tím k všeobecnému zkvalitnění výkonu veřejné správy, resp. ke zlepšení jejího působení vůči všem osobám. Zevšeobecnění poznatků vyplývajících z jeho činnosti v tom kterém roce působení předkládá veřejný ochránce práv ve svých souhrnných zprávách Poslanecké sněmovně. Zpráva je zasílána také Senátu, prezidentu republiky, vládě, ministerstvům a dalším správním úřadům s celostátní působností. Vedle podrobných informací o činnosti ochránce tyto zprávy obsahují upozornění na problémy, které veřejný ochránce práv zjistil, které považuje za příčinu nespokojenosti stěžovatelů se stavem legislativy, s poruchami ve správě věcí veřejných a v obecné rovině pak za příčinu ztížení přístupu občanů k uspokojení práv a oprávněných zájmů, resp. v nemožnosti se práv domoci. Naslouchajícímu zákonodárci tak signalizuje nedostatky, které je třeba řešit. Koncepce právní úpravy české podoby ombud-

smána je založena na principu výlučné pravomoci a odpovědnosti veřejného ochránce práv za nezávislý a nestranný výkon funkce, proto je zákon koncipován monokraticky.⁶

Zákon upravuje právní postavení a pravomoci veřejného ochránce práv jako veřejného činitele.

1.3.4 Volba a funkční období

Ochránce je volen Poslaneckou sněmovnou z kandidátů, které dává prezident a Senát. volební období je šest let. Veřejný ochránce práv může být zvolen maximálně dvě následující období po sobě. Ochráncem může být zvolen každý, kdo může být zvolen do Senátu (občanství České republiky, právo volit a dosažení věku 40 let). Dle mého názoru by v zákoně měla být i podmínka právnického vzdělání. Vzhledem k pravomoci a působnosti ochránce by mělo jít o kandidáta s vysokoškolským právnickým vzděláním. Výkonu funkce se ujímá složením slibu do rukou předsedy Poslanecké sněmovny, které také za výkon funkce odpovídá.

1.3.5 Neslučitelnost funkcí

Funkce ochránce je neslučitelná s funkcí prezidenta, poslance, senátora nebo soudce. Dále nesmí ochránce zastávat ani žádnou funkci ve veřejné správě. Zároveň nesmí být členem žádného politického hnutí ani strany. Po dobu výkonu funkce nesmí ochránce provozovat výdělečnou činnost, kromě správy svého majetku, vědecké, pedagogické a publicistické činnosti.

1.3.6 Zástupce veřejného ochránce práv

Zástupce veřejného ochránce práv je volen stejným postupem a při splnění stejných podmínek jako ochránce. Funkční období je stejné jako u ochránce. Zástupce je vybaven plnými kompetencemi ochránce v době jeho nepřítomnosti, dalšími pak v rozsahu, v němž jsou mu svěřeny ochráncem.

⁶ <http://www.ochrance.cz/ombudsman/obecne.php>.

1.3.7 Kancelář veřejného ochránce práv

Kancelář, která činnosti ochránce napomáhá, vzniká z jeho vůle, neboť zákon obsahuje pouze rámcové vymezení náplně činnosti Kanceláře ochránce, která „plní úkoly spojené s odborným, organizačním a technickým zabezpečením“ jeho činnosti, a zmocnění ochránce k vydání Statutu, v němž upraví podrobnosti o její organizaci a konkrétních úkolech.⁷

V čele Kanceláře je vedoucí kanceláře, kterého jmenuje a odvolává a o jehož pracovně-právních věcech rozhoduje veřejný ochránce práv. Svou činnost vykonává vedoucí kanceláře podle pokynů ochránce a jemu za ni odpovídá. Ochránce může na přechodné období pověřit vedením Kanceláře některého z jejích zaměstnanců.⁸

Chod činnosti Kanceláře upravuje Statut Kanceláře veřejného ochránce práv a Organizační řád Kanceláře veřejného ochránce práv.

Kancelář veřejného ochránce práv je organizační složkou státu a její výdaje na činnost jsou hrazeny ze samostatné kapitoly státního rozpočtu.

⁷ <http://www.ochrance.cz/ombudsman/obecne.php>.

⁸ <http://www.ochrance.cz/kancelar/statut.php>.

2 DEFINOVÁNÍ POSTAVENÍ VEŘEJNÉHO OCHRÁNCE PRÁV V SYSTÉMU PRÁVNÍCH ZÁRUK A V SYSTÉMU KONTROLY VEŘEJNÉ SPRÁVY

2.1 Právní záruky zákonnosti při výkonu veřejné správy

Postavení a poslání Veřejného ochránce práv ve své podstatě velmi úzce souvisí s postavením a posláním veřejné správy, a to ve spojení s její kontrolou, která je součástí širšího pojetí soustavy právních záruk ve veřejné správě.

K zajištění zákonné realizace cílů a úkolů veřejné správy slouží tzv. právní záruky ve veřejné správě, které jsou co do své podstaty a významu především zárukami zákonnosti ve veřejné správě⁹.

K právním zárukám zákonnosti ve veřejné správě se řadí :

- Kontrola veřejné správy,
- Právo na informace ve veřejné správě,
- Změna, zrušení a sistance vadných správních aktů aj. opatření ve veřejné správě,
- Uplatňování odpovědnosti za porušení právních povinností,
- Přímé donucení ke splnění právní povinnosti.¹⁰

2.2 Kontrola veřejné správy

Veřejná správa musí obsahovat i prvek kontrolní. Cílem kontroly veřejné správy je zjistit skutečnosti rozhodné pro posouzení dodržování zákonnosti při jejím výkonu, porovnat je v konkrétním případě se zákonem stanovenými normami činnosti správního úřadu, vyhodnotit případné rozdíly od těchto norem při zjištění porušení zákonnosti navrhnout či přijmout odpovídající prostředky nápravy.

Kontrolu výkonu veřejné správy lze rozdělit následně:

⁹ HRABCOVÁ, Dana. *Postavení a role ombudsmana v demokratické společnosti*. Sborník příspěvků přednesených na mezinárodní vědecké konferenci dne 14. května 2002. 1.vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2002. (příspěvek P. Průchy. Veřejný ochránce práv a systém kontroly veřejné správy.).

¹⁰ HRABCOVÁ, Dana. *Postavení a role ombudsmana v demokratické společnosti*. Sborník příspěvků přednesených na mezinárodní vědecké konferenci dne 14. května 2002. 1.vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2002. (příspěvek P. Průchy. Veřejný ochránce práv a systém kontroly veřejné správy).

1. Kontrola právní
 - Kontrola přímá vnitřní a vnější
 - Kontrola právní nepřímá - judikatura soudní
2. Kontrola mimoprávní
 - Sdělovací prostředky
 - Občanská sdružení a nestátní organizace
3. Kontrola zastupitelskými sbory.¹¹

Vnější kontrola veřejné správy je prováděna zákonem zřízenými státními orgány, které nejsou součástí veřejné správy a nejsou na ní při výkonu své kontrolní činnosti závislé. Případné funkční spojení těchto orgánů se správními úřady, které například vykonávají jejich správu nelze považovat za zásah do jejich kontrolní nezávislosti. Kontrolní orgány vykonávají kontrolu výkonu konkrétních úseků veřejné správy, kdy při zjištění nezákonnosti výkonu veřejné správy jsou tyto povinny učinit opatření k jejich nápravě. Základním rysem vnější kontroly je samostatnost jejího výkonu, kdy kontrolující orgán vykonává aktivním způsobem kontrolu v rámci své pravomoci a při zjištění porušení zákonnosti činí opatření k jejich nápravě. Při výkonu své kontrolní působnosti není omezen žádnými vnějšími vlivy a výkon této působnosti probíhá nezávisle na vůli účastníků řízení.¹²

Představitelem orgánu vnější kontroly veřejné správy do roku 1994 byla prokuratura, která dohlížela na dodržování zákonnosti při výkonu veřejné správy. Od roku 1994 tuto funkci přejalo státní zastupitelství a po vzniku pak veřejný ochránce práv.

2.3 Dobrá správa

Dobrá správa označuje takový postup úřadu, který je v souladu s právem a zároveň mu nelze vytknout nepřiměřenost, svévolnost, účelovost, vyhýbavost, diskriminační chování, odpírání a jiné nežádoucí znaky. Dobrou správou úřad usiluje o právní jistotu osob. Předchází také situacím, kdy by ochránce jeho chování sice neoznačil přímo za nezákonné, přesto by je musel vyhodnotit jako nevhodný postup, který měl ve svém důsledku nepříznivý dopad na práva osob a na jejich oprávněné zájmy. Dobrá správa není sice přímo pře-

¹¹ ONDRUŠ, Radek. *Správní řád : nový zákon s důvodovou zprávou a poznámkami*. Praha: Linde, 2005. (Kapitoly ze správního práva XI. - Záruky zákonnosti a kontrola veřejné správy).

depsaná zákonem, ale je to chování, které po orgánech státní správy můžeme spravedlivě požadovat.

Zákon o veřejném ochránci práv hned v úvodu dává právo ochránci, aby chránil osoby nejen tam, kde je postup úřadů vůči nim v rozporu s právem, ale také tam, kde je úřední postup v rozporu s principy dobré správy.

Principy dobré správy nejsou plnohodnotnou právní normou, jde spíše o neurčitý právní pojem, kterému mají dávat obsah teprve ti, kdo je budou v praxi uplatňovat.¹³

Souhrn hlavních principů dobré správy je výsledkem práce veřejného ochránce práv a zaměstnanců Kanceláře veřejného ochránce práv. Principy dobré správy by měly odpovídat českému prostředí a měly by tyto principy pomoci i v některých slabších stránkách státní správy.

2.3.1 Hlavní principy dobré správy¹⁴

1. Dodržování právního řádu

Princip obsahuje povinnost úřadu postupovat v souladu s právním řádem ČR jako celkem a vykládat právní předpisy podle jejich smyslu, v souladu s principy dobré správy, s respektem ke stanoviskům nadřízeného úřadu a konstantní judikatuře soudů. Nadřízený úřad zavazuje k poskytování jednoznačných a srozumitelných právních stanovisek podřízeným úřadům. Úředníky zavazuje, aby využívali své pravomoci pouze k účelu, ke kterému jsou jim zákonem svěřeny a aby při užití správního uvážení zohledňovali výhradně objektivní kritéria a relevantní skutečnosti.

2. Nestrannost

Princip požaduje rovné zacházení se všemi osobami, především aby všem byla dána možnost se vyjádřit. Pokud se úřad rozhodne k některému vyjádření v dalším řízení nepřihlížet,

¹² ONDRUŠ, Radek. *Správní řád : nový zákon s důvodovou zprávou a poznámkami*. Praha: Linde, 2005. (Kapitoly ze správního práva XI. - Záruky zákonosti a kontrola veřejné správy).

¹³ HRABCOVÁ, Dana. *Principy dobré správy*. Sborník příspěvků přednesených na pracovní konferenci. Brno: Masarykova univerzita, 2006. (příspěvek Karla Černína – Principy dobré správy definované veřejným ochráncem práv).

¹⁴ HRABCOVÁ, Dana. *Principy dobré správy*. Sborník příspěvků přednesených na pracovní konferenci. Brno: Masarykova univerzita, 2006. (příspěvek Karla Černína – Principy dobré správy definované veřejným ochráncem práv).

vždy takový postup odůvodní. Stížnost osoby na konkrétního úředníka řeší zásadně jiný úředník, než proti kterému stížnost směřuje, a to na základě porovnání tvrzení obou stran a objektivně zjištěných skutečností.

3. Včasnost

Princip zavazuje úřad vyřídit každé podání osoby v rozumném a přiměřeném čase bez zbytečných průtahů, případně vyrozumět osobu o důvodech prodlevy a předpokládaném termínu vydání rozhodnutí. Pokud může mít rozhodnutí úřadu vliv na výsledek jiného řízení, snaží se úřad rozhodnout ještě před ukončením tohoto jiného řízení. U řízení zahajovaných z vlastního podnětu zahájí úřad řízení neodkladně poté, jakmile se dozví o důvodu pro jeho zahájení a dokončí ho v takovém čase, aby bylo plně dosaženo jeho účelu.

4. Předvídatelnost

Princip požaduje po úřadu, aby rozhodoval shodně s tím, jak rozhodoval obdobné případy v minulosti, případně odůvodnil, proč se od své dosavadní praxe v konkrétním případě odchýlil. Úřad také používá v obdobných případech obdobné postupy. Při užití správního uvážení se úřad drží předem daných obecných měřítek a vychází ze spolehlivě zjištěných skutečností. Struktura důležitých dokumentů úřadu je ustálená tak, aby se osoby mohly v těchto dokumentech snadno orientovat.

5. Přesvědčivost

Princip předpokládá, že úřad poskytuje osobě přiměřeně během řízení informace o zjištěných skutečnostech a o jejích povinnostech vůči úřadu a informuje ji o svém budoucím postupu. Úředník přihlíží ve svém ústním a písemném vyjadřování ke komunikačním a intelektuálním schopnostem osoby. Každé rozhodnutí úřadu má přesvědčivé odůvodnění, kde jsou přehledně popsány všechny skutečnosti, ze kterých úřad při přijímání rozhodnutí vycházel, dále způsob, jakým tyto skutečnosti zjistil, a u každé z nich je jednoznačně vysvětleno, jak ji úřad posoudil. Úřad poučí osobu v rozhodnutí o možnosti použití opravných prostředků, a to včetně soudního přezkumu. Úřad podnikne účinné kroky k tomu, aby se osoba, jíž se rozhodnutí týká, o něm dozvěděla.

6. Přiměřenost

Na základě tohoto principu úřad zohledňuje při uplatňování svých pravomocí mimořádnou situaci určité osoby a její oprávněné zájmy tak, aby jeho postup nebyl vůči této osobě nepřiměřeně tvrdý. Úřad se vždy snaží volit takové prostředky, které co nejméně zatěžují

osoby zúčastněné na řízení a jsou vůči nim šetrné a hospodárné. Z možných řešení k dosažení účelu řízení upřednostňuje úřad to, které nejvíce respektuje práva a právem chráněné zájmy osob. Po osobách požaduje pouze takovou míru součinnosti, která je k dosažení účelu řízení nezbytně nutná.

7. Součinnost

Podle tohoto principu úřad vždy usiluje o komplexní řešení problému osoby. Za tímto účelem naváže v případě potřeby kontakt s jinými úřady, případně zajistí vzájemnou komunikaci a předávání informací mezi svými vlastními odbory či organizačními jednotkami. Úřad je důsledný a udržuje kontakt s každým konkrétním případem či problémem až do jeho faktického vyřešení.

8. Odpovědnost

Princip požaduje po úřadu, aby se nevyhýbal posouzení předběžné otázky nebo přijetí rozhodnutí ve věci, která spadá do jeho působnosti. Ke všem námitkám a návrhům osob se úřad ve svém rozhodnutí jednoznačně vyjádří. V případě, že úřad udělá chybu, jasně a výslovně tuto chybu přizná, písemně se za ni osobě omluví a přijme účinná opatření k nápravě.

9. Otevřenost

Princip, podle něhož úřad umožní osobám nahlížet do všech úředních dokumentů a pořizovat si jejich kopie. Toto oprávnění osob omezí pouze do té míry, jakou vyžaduje ochrana osobních údajů, soukromí, oprávněných zájmů jiných osob, utajovaných skutečností, obchodních tajemství nebo jiné zákonné limity. Úřad pečlivě dodržuje spisový pořádek a vede záznamy o příchozí a odchozí poště, takže je schopen jednotlivé dokumenty vyhledat. Na dokumentech úřadu je vždy uvedeno jméno úředníka, který dokument vypracoval, a telefonický či e-mailový kontakt na něj. Budova úřadu je vybavena informačním systémem, který umožňuje snadnou orientaci osob uvnitř a zaručuje možnost identifikace jednotlivých úředníků na jejich pracovištích. Úřední deska úřadu je umístěna na snadno dostupném místě, je zřetelně označena a přehledně členěna.

10. Vstřícnost

Princip zavazuje úředníky, aby se chovali k osobám s respektem a zdvořilostí. Úřad se vždy snaží pomoci osobě dosáhnout cíle, který sleduje svým podáním, a teprve v případě, že to není možné, protože tomu brání zákon nebo oprávněný zájem jiné osoby, úřad podání

odmítne. Úřad věnuje všem sdělením osob náležitou pozornost a na všechna podání řádně odpovídá, s výjimkou podání opakovaných a nepřinášejících nové skutečnosti a podání anonymních.

3 VYMEZENÍ PRAVOMOCI A PŮSOBNOSTI VEŘEJNÉHO OCHRÁNCE PRÁV V ČESKÉ REPUBLICE

3.1 Pravomoc

Zákon poskytuje ochránci rozsáhlá oprávnění provádět v jednotlivých věcech nezávislá šetření, nedává mu však právo nahrazovat činnost orgánů státní správy, a proto nemůže měnit nebo rušit jejich rozhodnutí. Při zjištění pochybení však může požadovat od úřadů či institucí, aby zjednaly nápravu. Významným oprávněním veřejného ochránce práv je, že není vázán návrhy stěžovatelů a může rozhodnout o zahájení šetření i z vlastní iniciativy.

3.2 Zvláštní oprávnění ochránce

Ochránce je oprávněn doporučit vydání, změnu nebo zrušení právního nebo vnitřního předpisu. Doporučení podává úřadu, jehož působnosti se týká, a jde-li o nařízení nebo usnesení vlády nebo zákon, vládě. Úřad je v takovém případě povinen do 60 dnů sdělit své stanovisko k doporučení. Ochránce je dále oprávněn navrhnout nejvyššímu státnímu zástupci podání žaloby k ochraně veřejného zájmu.

Ochránce podává každoročně do 31. března Poslanecké sněmovně souhrnnou písemnou zprávu o své činnosti za uplynulý rok; zpráva je sněmovní publikací. Poslanecká sněmovna projednává zprávy a informace předložené ochráncem. Ochránce je oprávněn zúčastnit se schůze Poslanecké sněmovny a jejího orgánu, jedná-li se o věcech týkajících se jeho působnosti, i když schůze nebo její část byla prohlášena za neveřejnou. Požádá-li o slovo, bude mu uděleno. Uvedenou zprávu současně zasílá Senátu, prezidentu republiky, vládě a ministerstvům a jiným správním úřadům s působností pro celé území státu a vhodným způsobem ji zveřejňuje.

Ochránce soustavně seznamuje veřejnost se svou činností a s poznatky, které z jeho činnosti vyplynuly. Zprávy z návštěv zařízení včetně obdržených vyjádření a vybrané zprávy o ukončených šetřeních v jednotlivých věcech ochránce vhodným způsobem zveřejňuje.¹⁵

¹⁵ <http://www.mesec.cz/clanky/ombudsman-kdy-a-s-cim-vam-muze-pomoci/>.

3.3 Působnost

Veřejný ochránce práv v České republice působí podle zákona k ochraně osob před jednáním úřadů a dalších institucí, vykonávajících státní správu, pokud je takové jednání v rozporu s právem, nebo sice právu neodporuje, ale je jinak vadné či nesprávné, tzn., že neodpovídá principům demokratického právního státu a principům dobré správy nebo jsou-li tyto orgány nečinné.¹⁶

Veřejný ochránce práv může působit vůči těmto institucím:

- Všechna ministerstva a jiné správní úřady s působností pro celé území státu a správní úřady jim podléhající (např. správy sociálního zabezpečení, úřady a inspektoráty práce, katastrální úřady, pozemkové úřady, finanční úřady, celní úřady, orgány ochrany veřejného zdraví atd.)
- Orgány územní samosprávy (tj. obce a kraje) při výkonu státní správy (např. jako stavení úřady, orgány ochrany životního prostředí, orgány památkové péče, přešupkové orgány, silniční správní úřady, živnostenské úřady, matriční úřady, školské úřady, orgány sociálně-právní ochrany dětí atd.) – nikoliv ovšem při výkonu samosprávy (tj. typicky ne tehdy, rozhodují-li například o veřejném pořádku, čistotě, převodech majetku, investičních akcích apod.)
- Orgány soudu a státního zastupitelství, ovšem pouze pokud vykonávají státní správu (stížnost může směřovat proti průtahům v řízení, nevhodnému chování soudních osob a zaměstnanců státního zastupitelství nebo vůči porušení zásad důstojnosti a etiky soudce nebo státního zástupce – nikoliv proti samotnému rozhodnutí státního zástupce nebo soudu)
- Policie České republiky včetně cizinecké a pohraniční policie – nikoliv však v případě, pokud Policie ČR vystupuje jako orgán činný v trestním řízení
- Vězeňská služba ČR a zařízení, v nichž se vykonává vazba, trest odnětí svobody, ochranná nebo ústavní výchova a ochranné léčení
- Armáda České republiky a Hradní stráž

¹⁶ <http://www.ochrance.cz/dokumenty/dokument.php?back=/pomoc/index.php&doc=651>.

- Zdravotní pojišťovny
- Česká národní banka, pokud působí jako správní úřad
- Rada pro rozhlasové a televizní vysílání

Na veřejného ochránce práv se může obrátit ten, kdo se cítí dotčen jednáním či nečinností výše jmenovaných úřadů a institucí . Dále se pak mohou na ochránce obracet poslanci, senátoři nebo komora parlamentu, jíž byl adresován podnět ve věci, kterou může ochránce řešit. Veřejný ochránce práv může také provést šetření z vlastní iniciativy.

Uvedené zákonné vymezení působnosti nedává ochránci právo vstupovat do soukromoprávních vztahů či sporů (včetně sporů mezi zaměstnanci a zaměstnavateli, i když jejich zaměstnavatelem je státní úřad). Nemůže také zasahovat do rozhodovací činnosti soudů, není odvolacím místem proti jejich rozhodnutí a oprávněn zasahovat do činnosti výslovně vyjmenovaných institucí.¹⁷

Působnost veřejného ochránce práv se nevztahuje na:

- Rozhodovací činnost soudů všech stupňů a typů (ochránce nesmí ovlivňovat průběh a výsledek soukromoprávních sporů a trestních řízení , ani přezkoumání rozhodnutí správních orgánů soudem)
- Rozhodovací činnost státních zastupitelství (ochránce nesmí ovlivňovat průběh a výsledek řízení vedených státním zástupcem, ani přezkoumání rozhodnutí policejních orgánů, státního zástupce apod.)
- Orgány činné v trestním řízení
- Parlament, prezidenta a vládu
- Nejvyšší kontrolní úřad
- Zpravodajské služby

¹⁷ <http://www.ochrance.cz/dokumenty/dokument.php?back=/pomoc/index.php&doc=651>.

Veřejný ochránce práv nemůže rozhodovat spory mezi fyzickými a právnickými osobami (spory mezi zaměstnanci a zaměstnavateli, sousedské spory, spory o vymáhání dluhu apod.) a nemůže zastupovat zúčastněné strany jako advokát.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

4 SROVNÁNÍ VEŘEJNÉHO OCHRÁNCE PRÁV V ČESKÉ REPUBLICE A SLOVENSKÉ REPUBLICE

V této části bakalářské práce bych se budu zabývat srovnáním veřejného ochránce práv České republiky a veřejného ochránce práv Slovenské republiky. Toto srovnání jsem si vybrala záměrně, protože původní záměry na zřízení institutu ombudsmana byly již za společné federace. Pokuším se zde shrnout shodné prvky a hlavně zvýraznit rozdíly, které se vyskytují v právních úpravách veřejných ochránců práv.

4.1 Vznik a vývoj slovenského veřejného ochránce práv

Jednou z podmínek pro vstup do Evropské Unie bylo vytvoření institutu veřejného ochránce práv. V roce 2001 se Slovenská republika přiřadila k téměř 70ti státům světa, kde je zřízena instituce ombudsmana. Právním předpokladem vzniku nového ústavního orgánu veřejného ochránce práv bylo přijetí ústavního zákona č. 90/2001 Z. z. ze dne 23. února 2001, kterým se měnila a doplňovala Ústava Slovenské republiky č. 460/1992 Zb. ve znění pozdějších předpisů.¹⁸

Národní rada Slovenské republiky přijala zákon č. 564/2001 Z. z. o verejnom ochrancovi práv, který ustanovuje podrobnosti o volbě a odvolání veřejného ochránce práv, jeho působnosti, podmínkách výkonu jeho funkce a další podrobnosti.

19. března 2002 byl zvolen první veřejný ochránce práv Slovenské republiky v tajném hlasování zákonodárního sboru (Národní rady SR). 27. března 2002 složil slib první ochránce do rukou předsedy Národní rady.

Zákonem o veřejném ochránci práv byla současně založena i Kancelář veřejného ochránce práv. Kancelář začala vykonávat svou činnost v květnu 2002, ale první odborní zaměstnanci nastoupili do úřadu až v srpnu 2002 po novele zákona o státní službě.

V následujících letech bylo přijato šest novel zákona o veřejném ochránci práv. První dvě úpravy (zákon č. 411/2002 Z.z., zákon č. 551/2003 Z.z.) se týkaly podrobnější právní úpravy personálního zabezpečení Kanceláře veřejného ochránce práv, postavení státních zaměstnanců a zaměstnanců kanceláře.

Z hlediska výkonu funkce ochránce byla nejdůležitější novelizace v roce 2006, která změnila i ústavní postavení veřejného ochránce práv (ústavní zákon č. 92/2006 Z.z.) a dále se změnil i samotný zákon o veřejném ochránci práv (zákon č. 122/2006 Z.z.).

4.2 Obecné srovnání

Jedním z nejpodstatnějších rozdílů mezi úpravou ochránce ČR a SR je rozdíl v zakotvení veřejného ochránce práv v právním systému. Ve Slovenské republice je zákon o veřejném ochránci zakotven přímo v ústavě, ale České republice je vydán pouze jako zákon.

Zákon o veřejném ochránci práv ČR (349/1999 Sb.) byl schválen v roce 1999 a první funkční období ochránce začalo 18. 12. 2000. Na Slovensku byla změněna Ústava SR v roce 2001 ústavním zákonem 90/2001 Z.z. a zákon o veřejném ochránci práv (564/2001 Z.z.) byl schválen v témže roce. První funkční období slovenského ochránce začalo 27. 3. 2002.

Zákon o veřejném ochránci práv ČR má celkem 28 paragrafů a zákon o veřejné ochránci práv SR má 29 paragrafů. V tomto případě rozdíl není příliš veliký.

4.3 Konstituování veřejného ochránce práv

4.3.1 Sídlo

V úvodu zákona je uvedeno sídlo veřejného ochránce práv. Pro Českou republiku je to Brno a pro Slovensko je to Bratislava. Tady bych spatřovala rozdíl v tom, že pro slovenského ochránce bylo zvoleno jako sídlo hlavní město. Pro českého ochránce bylo zvoleno Brno, dle mého názoru jako město s dlouholetou tradicí práva, kde se nachází vrcholné soudní instituce jako Nejvyšší soud, Nejvyšší správní soud a Ústavní soud.

4.3.2 Funkční období, volba

Podle § 2 zákona 349/1999 Sb. ve znění pozdějších předpisů je funkční období ochránce ČR šest let. Tady je rozdíl mezi úpravou ochránců patrný. Slovenský ochránce má pouze pětileté období. Je zde i odlišný způsob volby. V ČR je ochránce volen z kandidátů,

¹⁸ <http://www.vop.gov.sk/vznik-a-vyvoj-v-slovenskej-republike>

z nichž po dvou navrhuje prezident republiky a Senát. Volí jej Poslanecká sněmovna. Vzhledem k tomu, že Slovenská republika nemá Senát, je pochopitelné, že zde volí ochránce Národní rada SR (u nás Poslanecká sněmovna) z kandidátů, kteří jsou navrženi nejméně 15-ti poslanci. V obou státech pak veřejného ochránce práv volí zastupitelský sbor (Poslanecká sněmovna, Národní rada) prostou většinou hlasů.

V obou státech může být ochránce zvolen pouze dvě funkční období po sobě následující.

Ochráncem v ČR může být zvolen každý, kdo může být zvolen do Senátu. Což znamená, že musí mít občanství ČR, právo volit a jako jedna z hlavních podmínek je minimální věková hranice 40-ti let. Ve slovenské úpravě zákona o veřejném ochránci práv jsou podmínky pro zvolení ochránce nastaveny takto:

- Občan Slovenské republiky,
- Minimální věková hranice v den zvolení ochráncem 35 let,
- Způsobilost k právním úkonům v plném rozsahu,
- Bezúhonnost, vzdělání, schopnosti, zkušenosti a morální vlastnosti by měli dávat záruku, že funkci veřejného ochránce práv bude řádně vykonávat,
- Nesmí být členem politické strany ani politického hnutí,
- Má trvalý pobyt na území SR,
- Souhlasí s volbou za veřejného ochránce práv.

Při srovnání podmínky v ČR a SR je nejpodstatnější rozdíl v minimální věkové hranici ochránce.

4.3.3 Slib

V obou porovnávaných zemích je slib úzce spojen s konstituováním, protože funkční období začíná složením slibu. Shodným znakem je i složení slibu do rukou předsedy zastupitelského sboru (Parlamentu v ČR a Národní rady v SR). Dalším shodným znakem je i odmítnutí (nesložení) slibu nebo jeho složení s výhradou. Toto má za následek neplatnost zvolení do funkce veřejného ochránce práv.

Česká úprava řeší i časovost zvolení. Je zde podmínka složení slibu do 10-ti dnů od zvolení. Po složení slibu se ujímá funkce ochránce, ne však dříve než dnem následujícím po dni,

kdy uplynulo funkční období dosavadního ochránce; do složení slibu nově zvoleného ochránce vykonává jeho působnost ochránce, jehož funkční období skončilo.¹⁹ Toto slovenská úprava postrádá.

Největší rozdíly jsou přímo ve znění slibu.

Slib ochránce ČR zní: "Slibuji na svou čest a svědomí, že svou funkci budu vykonávat nezávisle a nestranně, v souladu s Ústavou a ostatními zákony a že budu chránit neporušitelnost práv."²⁰

Slib ochránce SR zní: "Sľubujem na svoju česť a svedomie, že budem dodržiavať Ústavu Slovenskej republiky, ústavné zákony, zákony a medzinárodné zmluvy vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom, že sa budem podieľať na ochrane základných práv a slobôd fyzických osôb a právnických osôb pri konaní, rozhodovaní alebo nečinnosti orgánov verejnej správy a že základné práva a slobody budem chrániť v súlade s princípmi demokratického a právneho štátu."²¹

Znění slovenského slibu ochránce je širší a podrobnější, než je znění českého slibu. Ve slovenském slibu je důkladně rozebráno dodržování všech právních předpisů platných v SR, jako jsou Ústava, ústavní zákony, zákony a mezinárodní smlouvy řádně vyhlášené. Už přímo v slibu slovenského ochránce je zakomponována i částečně pravomoc a působnost veřejného ochránce práv (ochrana základních práv a svobod, kontrola veřejné správy v souladu s principy demokratického a právního státu). V českém slibu ochránce je na rozdíl od slovenského důraz na nezávislost a nestrannost.

4.3.4 Zástupce ochránce ČR

Zástupce ochránce zastupuje ochránce v plném rozsahu v době jeho nepřítomnosti. Ochránce ho může pověřit výkonem části své působnosti. Pro volbu, pozbytí funkce, odvolání z funkce a právní postavení zástupce ochránce platí ustanovení tohoto zákona o ochránci obdobně.²²

Zástupce ochránce je vymezen pouze v České republice.

¹⁹ Zákon č. 349/1999 Sb., O veřejném ochránci práv, § 4 odst. 1).

²⁰ Zákon č. 349/1999 Sb., O veřejném ochránci práv, § 4 odst. 2).

²¹ Zákon č. 564/2001 Z.z., O veřejném ochránci práv, § 6 odst. 1).

²² Zákon č. 349/1999 Sb., O veřejném ochránci práv, § 2 odst. 4).

4.3.5 Vedoucí kanceláře

V čele kanceláře je vedoucí kanceláře, kterého jmenuje, odvolává veřejný ochránce práv. Vedoucí zodpovídá za svou činnost veřejnému ochránci práv.²³ Ve slovenské úpravě je zakotven vedoucí kanceláře přímo v zákoně a v české úpravě toto zákon neřeší. Zde je vedoucí kanceláře řešen pouze Statutem kanceláře veřejného ochránce práv.

4.4 Působnost veřejného ochránce práv

4.4.1 Působnost veřejného ochránce práv ČR

- Veřejný ochránce práv působí k ochraně osob před jednáním úřadů a dalších institucí uvedených v tomto zákoně, pokud je v rozporu s právem, neodpovídá principem demokratického právní státu a dobré správy, jakož i před jejich nečinností, a tím přispívá k ochraně základních práv a svobod.
- Působnost ochránce se vztahuje na ministerstva a jiné správní orgány s působností pro celé území státu, správní úřady jim podléhající, Českou národní banku, pokud působí jako správní úřad, Radu pro rozhlasové a televizní vysílání, orgány územních samosprávných celků při výkonu státní správy, a není-li dále stanoveno jinak na Policii České republiky, Armádu České republiky, Hradní stráž, Vězeňskou službu České republiky, dále na zařízení, v nichž se vykonává vazba, trest odnětí svobody, ochranná nebo ústavní výchova, ochranné léčení, jakož i na veřejné zdravotní pojišťovny.
- Ochránce provádí systematické návštěvy míst, kde se nacházejí nebo mohou nacházet osoby omezené na svobodě veřejnou mocí nebo v důsledku závislosti na poskytované péči, s cílem posílit ochranu těchto osob před mučením, krutým, nelidským, ponižujícím zacházením nebo trestáním a jiným špatným zacházením.
- Působnost ochránce se vztahuje na zařízení, v nichž se vykonává vazba, trest odnětí svobody, ochranná nebo ústavní výchova anebo ochranné léčení, další místa, kde se nacházejí nebo mohou nacházet osoby omezené na svobodě veřejnou mocí, zejména policejní cely, zařízení pro zajištění cizinců a azylová zařízení a místa, kde se

²³ Zákon č. 564/2001 Z.z., O veřejném ochránci práv, § 27 odst. 4).

nacházejí nebo mohou nacházet osoby omezené na svobodě v důsledku závislosti na poskytované péči, zejména ústavy sociální péče a jiná zařízení poskytující obdobnou péči, zdravotnická zařízení a zařízení sociálně-právní ochrany dětí.

- Působnost ochránce se nevztahuje na Parlament, prezidenta republiky a vládu, na Nejvyšší kontrolní úřad, na zpravodajské služby České republiky, na orgány činné v trestním řízení, státní zastupitelství a na soudy, s výjimkou orgánů správy státního zastupitelství a státní správy soudů.²⁴

4.4.2 Působnost veřejného ochránce práv SR

- Orgány státní správy,
- Orgány územní samosprávy,
- Právnícké osoby a fyzické osoby, které podle zákona rozhodují o právech a povinnostech fyzických osob a právnických osob v oblasti veřejné správy nebo do práv a povinností fyzických osob a právnických osob v oblasti veřejné správy jinak zasahují,
- Působnost veřejného ochránce práv se nevztahuje na Národní radu Slovenské republiky, prezidenta Slovenské republiky, vládu Slovenské republiky, Ústavní soud Slovenské republiky, Nejvyšší kontrolní úřad Slovenské republiky, zpravodajské služby, na rozhodovací pravomoci vyšetřovatelů Policejního sboru, prokuraturu, na soudy s výjimkou orgánů řízení a správy soudů a důvody předpokládající disciplinární provinění soudců.²⁵

4.4.3 Srovnání působnosti

Působnost ochránce ČR a SR je odlišná. Rozsah věcné působnosti ochránce ČR je rozdílný nejen v oblasti základních práv a svobod, ale i v oblasti systematických návštěv míst osob s omezenou svobodou. Byla rozšířena věcná působnost i personální působnost. Veřejný ochránce práv SR má na rozdíl od českého ochránce působnost i v oblasti územní samosprávy. Veřejný ochránce práv ČR může kontrolovat územní samosprávu pouze při výkonu přenesené působnosti, tzn. při výkonu státní správy. V Slovenské právní úpravě veřejného ochránce práv je vyjmenována i územní samospráva.

Závažnou otázkou, která velmi brzy vyplyne z praktické činnosti každé (všeobecně zaměřené) ombudsmanské instituce je, zda má ombudsman šetřit i (správní) věci, které samospráva - a to zejména územní - vykonává samostatně (v samostatné působnosti). Jde o decentralizované rozhodování veřejných záležitostí, kdy orgány samosprávy nepůsobí jako podřízené součásti hierarchického systému státní správy, ale podléhají toliko právnímu řádu (zákonům a jiným právním předpisům), a proto je státní dozor významně omezen a o jeho výkon se státní správa dělí s orgány moci soudní.

V některých státech - zpravidla po dlouhodobějších zkušenostech s existencí instituce - dochází k rozšíření působnosti ombudsmana i na danou oblast, byť s určitými omezeními. Někdy řešení spočívá i ve vytvoření zvláštního systému ombudsmanů místních.²⁶

Myslím si, že v tomto případě by se mohla pravomoc kontroly ochránce v České republice o tuto oblast rozšířit. V některých případech by veřejná kontrola činnosti samosprávných územních celků mohla pomoci a zlepšit komunikaci mezi občany a obcemi. Kontrola obecně závazných vyhlášek (dříve než Ústavním soudem) a dalších rozhodnutí v rámci samostatné působnosti by mohla zabránit některým chybám.

4.5 Činnost veřejného ochránce práv

4.5.1 Podnět

V tomto bodě se budu zabývat srovnáním podání podnětu a v rozdílech mezi Českou a Slovenskou republikou. Nebudu zde zabíhat do podrobností podnětu a jeho náležitostí u českého ochránce, protože tomu bude věnována další kapitola.

Podání podnětu veřejnému ochránci práv ČR může být učiněno písemně, osobně nebo elektronicky.

Podání podnětu veřejnému ochránci práv SR může být učiněno písemně, ústně do protokolu, telegraficky, telefaxem nebo elektronicky.

²⁴ Zákon č. 349/1999 Sb., O veřejném ochránci práv, § 1.

²⁵ Zákon č. 564/2001 Z.z., O veřejném ochránci práv, § 3.

²⁶ HRABCOVÁ, Dana. Působení ombudsmana v demokratické společnosti. Sborník příspěvků přednesených na mezinárodní vědecké konferenci dne 5. června 2003. Brno: Masarykova univerzita, 2003. (příspěvek Vladimíra Sládečka – Teoretické problémy působnosti ombudsmana, jeho působení ve vztahu k jiným orgánům a institucím).

V ČR může podnět podat veřejnému ochránci práv fyzická nebo právnická osoba, senátor nebo poslanec, kterému byl podnět adresován a on jej postoupí ochránci nebo může ochránce zahájit šetření z vlastní iniciativy.

Podání podnětu jinou osobou, než osobou, které jsou její práva dotčena a není-li doložena plná moc, je nepřipustné. Takový podnět ochránce ČR odloží. Oproti tomuto je tato varianta u slovenského ochránce možná. Ochránce se může rozhodnout, zda se bude podnětem zabývat nebo jej odloží. Dále tak je možné i podání anonymního podnětu. U tohoto podnětu se může také ochránce rozhodnout, zda jej bude řešit, či jej odloží. U českého ochránce ani v tomto případě tuto variantu neumožňuje. Pokud je podán anonymní podnět, tak jej ochránce odloží. Něco podobného je však v ČR možné. Pokud stěžovatel požádá o anonymitu, tak ochránce vyhotoví opis podnětu, kde nejsou uvedena osobní data stěžovatele.

Další podmínka, ve které se liší ochránce ČR a SR, je lhůta události, které se podnět týká. Český ochránce podnět může odložit, jestliže od právní moci rozhodnutí nebo opatření či události, kterých se podnět týká, uplynula v den doručení podnětu doba delší jednoho roku. Oproti tomuto je u slovenského ochránce tato lhůta tříletá.

4.5.2 Prokuratura a veřejný ochránce práv

V Slovenské republice je činná prokuratura na rozdíl od České republiky. V České republice po zániku prokuratury veřejný ochránce přebíral funkci dozoru nad veřejnou správou. Proto se v tomto bodě budu zabývat pouze úpravou slovenského ochránce versus prokuratury.

V rámci prokuratury zůstal zachovaný i všeobecný dozor prokuratury v netrestní oblasti. Orgán veřejného ochránce práv má určité práva a povinnosti vůči orgánům prokuratury.

Pokud ochránce zjistí skutečnosti nasvědčující tomu, že místech, kde se vykonává vazba, trest odnětí svobody, disciplinární tresty vojáků, ochranné léčení, ochranná výchova, ústavní léčení nebo ústavní výchova, nebo v cele policejního zajištění je nezákonně držena osoba, tuto skutečnost bezodkladně oznámí příslušnému prokurátorovi jako podnět na postup podle zákona a upozorní toto místo a dotčenou osobu.²⁷

²⁷ Zákon č. 564/2001 Z.z., O veřejném ochránci práv, § 14 odst. 3).

Pokud se podnět týká přezkumu právoplatného rozhodnutí orgánu veřejné správy nebo pokud veřejný ochránce práv dospěje k závěru, že rozhodnutí orgánu veřejné správy je v rozporu se zákonem anebo s jiným všeobecně závazným právním předpisem, může postoupit věc příslušnému prokurátorovi, případně provede jiné opatření, o kterém uvědomí podavatele podnětu. Toto může provést i s podnětem, který obsahuje návrhy takových opatření, které patří do působnosti prokuratury.²⁸

Prokurátor je povinný ve lhůtách stanovených zákonem oznámit veřejnému ochránci práv opatření, které vykonal na odstranění nezákonnosti.²⁹

4.5.3 Zvláštní oprávnění

Zvláštní oprávnění veřejného ochránce práv je zakotveno pouze v české právní úpravě. Tuto kapitolu nebudu již důsledně rozebírat, protože je podrobněji vysvětlena výše v teoretické části. Ve slovenské úpravě je pouze upraveno, že veřejný ochránce práv předkládá Národní radě každý rok v první čtvrtletí zprávu o činnosti. Ochránce má pak i povinnost zveřejnit zprávu o činnosti prostřednictvím internetu. Ochránce informuje o své činnosti prostřednictvím internetu a jiných sdělovacích prostředků. Český ochránce podává každoročně do konce března Poslanecké sněmovně souhrnnou písemnou zprávu o své činnosti za uplynulý rok. Dále ochránce seznamuje veřejnost se svou činností vhodným způsobem (neupřesňuje se v jakém sdělovacím prostředku). Oproti slovenskému ochránci má český povinnost předkládat Poslanecké sněmovně informace o své činnosti nejméně jednou za tři měsíce.

4.5.4 Kancelář veřejného ochránce práv

Kancelář veřejného ochránce práv ČR je organizační složkou státu. Podrobnosti o organizaci a úkolech upravuje statut, který vydává ochránce a organizační řád. Úkoly kanceláře ochránce plní zaměstnanci. Oproti tomu slovenská Kancelář veřejného ochránce práv je rozpočtovou organizací. Podrobnosti o organizaci a úkolech kanceláře upravuje organizační pořádek, který vydává veřejný ochránce práv. Úkoly kanceláře plní státní zaměstnanci a zaměstnanci.

²⁸ Zákon č. 564/2001 Z.z., O veřejném ochránci práv, § 14 odst. 4).

²⁹ Zákon č. 564/2001 Z.z., O veřejném ochránci práv, § 14 odst. 5).

5 ANALÝZA ŘEŠENÝCH PODNĚTŮ, ZHODNOCENÍ OPRÁVNĚNOSTI, EFEKTIVITY ROZHODNUTÍ A JEJICH DOPADY

5.1 Podnět

I když samotné vyřizování podnětů ochráncem není svázáno mnoha formálními pravidly, zákon stanoví několik náležitostí podnětu. Má-li podnět všechny náležitosti, odpadá tím následná korespondence mezi ochráncem a stěžovatelem směřující k doplnění podnětu.³⁰

Podnět může být učiněn (doplněn) písemně nebo i ústně do protokolu v sídle Kanceláře veřejného ochránce práv. Podněty lze přijímat i elektronickou poštou. Webové stránky ochránce obsahují i formulář podání se všemi náležitostmi.

Je třeba, aby podnět podala osoba, která se dožaduje ochrany svých práv. V případě, že podnět je podáván v zastoupení jiné osoby, je třeba doložit plnou moc či jiný doklad s uvedením rozsahu oprávnění.³¹

Náležitosti podnětu veřejnému ochránci práv upravuje zákon č. 349/1999 S., o veřejném ochránci práv. Pro vyřízení podnětu ochránci nejsou stanoveny žádné lhůty. Proti způsobu vyřízení a rozhodnutí o podnětu ochráncem není přípustný opravný prostředek.

Podnět by měl vždy obsahovat:

- vyličení podstatných okolností včetně sdělení, zda a s jakým výsledkem byla věc předložena i jiné státní instituci,
- jméno, příjmení, bydliště stěžovatele (příp. akceptovanou plnou moc zástupce),
- u právnické osoby název, sídlo a osobu oprávněnou jejím jménem jednat,
- označení úřadu či úřadů, případně jméno a příjmení úředníků, proti nimž podnět směřuje,
- doklad o tom, že úřad, jehož se podnět týká, byl neúspěšně vyzván k nápravě,
- pokud se podnět týká rozhodnutí, je třeba přiložit jeho stejnopis (kopii).

Podněty ochránci lze podávat:

- Písemně – dopisem nebo na vytištěném formuláři podnětu, odeslaném jako běžná poštovní zásilka na adresu sídla veřejného ochránce práv.
- Elektronickou poštou (i bez elektronického podpisu) e-mailem zaslaným na adresu nebo pomocí elektronické podatelny, na níž je umístěn formulář, který zaručí, že podání bude obsahovat všechny potřebné náležitosti. Důležitá pole formuláře mají formu povinné položky a k vyplnění některých polí je k dispozici menu.
- Osobně lze podněty doručit do podatelny Kanceláře veřejného ochránce práv nebo je osobně podat do protokolu, který se stěžovatelem sepíše právník Kanceláře veřejného ochránce práv.

5.2 Způsob vyřizování podnětu ochráncem

Obsahové či formální vady podnětu mají vliv na jeho vyřízení veřejným ochráncem práv. Ochránce vyzve stěžovatele k jejich odstranění a stanoví mu k tomu lhůtu.

Pokud věc, které se podnět týká, nespadá do působnosti ochránce (tj. směřuje do oblasti nebo proti jednání orgánů a institucí, vůči nimž jeho pravomoci nejsou zákonem dány), anebo se netýká osoby, která podnět podala, musí podnět odložit.

Veřejný ochránce práv dále může podnět odložit, jestliže

- nemá uvedené předepsané náležitosti a stěžovatel je ve lhůtě stanovené ochráncem nedoplnil,
- je zjevně neopodstatněný,
- od právní moci rozhodnutí nebo od opatření či události, kterých se podnět týká, uplynula v době doručení ochránci doba delší jednoho roku,
- věc, které se podnět týká, je projednávána soudem nebo již byla soudem rozhodnuta,
- jde o podnět ve věci, která již byla ochráncem přešetřena a opakovaný podnět nepřináší nové skutečnosti.

³⁰ <http://www.ochrance.cz/pomoc/stiznosti.php>.

³¹ <http://www.ochrance.cz/pomoc/stiznosti.php>.

Jestliže ochránce podnět neodloží, po případném odstranění vad podání či doplnění informací zahájí ve věci šetření, o čemž stěžovatele vyrozumí.

Poté, kdy šetření postupem podle zákona o veřejném ochránci práv ukončí některým ze způsobů, v zákoně uvedených, vyrozumí stěžovatele o jeho výsledku.

Informace o stavu vyřizování podnětů podaných veřejnému ochránci práv lze zjistit i telefonicky na informační lince ochránce.

5.3 Šetření podnětu

Zákon poskytuje veřejnému ochránci práv rozsáhlá oprávnění provádět v jednotlivých věcech nezávislá šetření. Může nahlížet do spisů, vyžádat si od úřadu informace, stanoviska a nejrůznější podklady.

Všechny úřady a instituce vykonávající veřejnou správu s výjimkou samosprávy jsou mu povinny v rámci své působnosti poskytnout potřebnou pomoc.

Šetřením může veřejný ochránce práv zjistit, že úřad nijak nepochybil. V tom případě o zjištění písemně vyrozumí příslušný úřad i stěžovatele.

Pokud šetřením vyjde najevo pochybení úřadu, veřejný ochránce práv úřad vyzve k tomu, aby se k jeho zjištěním do 30 dnů vyjádřil. V žádném případě však v důsledku zjištění pochybení nemá veřejný ochránce práv právo nahrazovat činnost dotčených a nemůže měnit nebo rušit rozhodnutí. Další postup ochránce závisí na odpovědi úřadu.

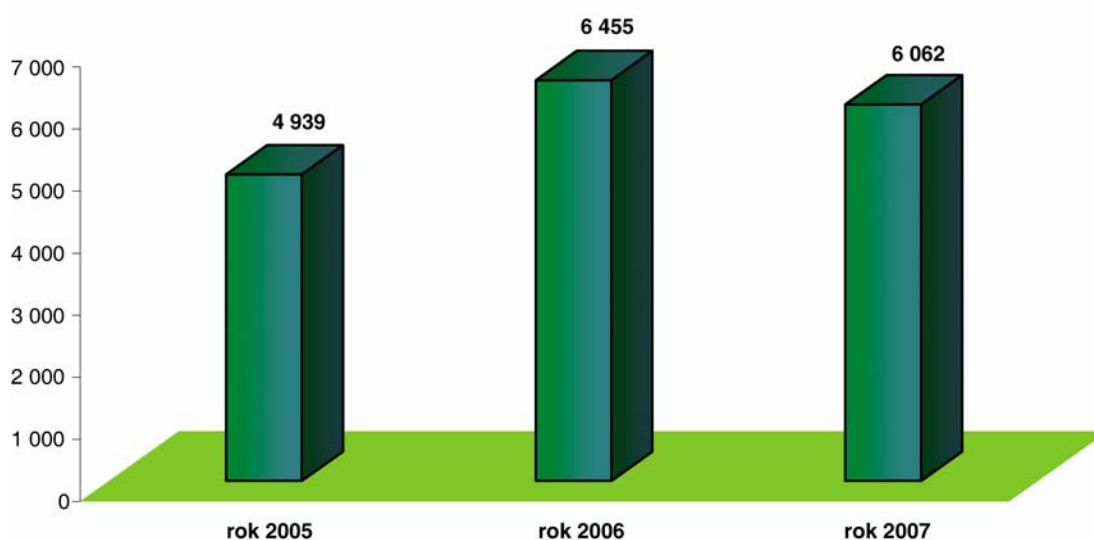
Pokud úřad veřejnému ochránci práv sdělí, že provedl či provádí opatření nutná k nápravě, pak je ochránce s vykonanými opatřeními spokojen a vyrozumí tom úřad i stěžovatele.

Pokud úřad ochránci neodpoví nebo odpoví nepřesvědčivě nebo se veřejný ochránce práv s názorem úřadu neztotožní, pak sdělí své stanovisko úřadu, v němž navrhne opatření k nápravě. Jsou to zejména návrhy na zahájení přezkumného řízení, provedení úkonů k odstranění nečinnosti, zahájení disciplinárního řízení, zahájení trestního stíhání apod. Úřad je pak povinen do 30 dnů sdělit, jaká opatření provedl. Pokud úřad neodpoví nebo žádná opatření neprovede, veřejný ochránce práv buď vyrozumí nadřízený úřad nebo může o případu informovat veřejnost.

5.4 Základní statistické údaje o podnětech v roce 2007 v ČR³²

5.4.1 Údaje o doručených podnětech

V průběhu roku 2007 bylo ochránci doručeno celkem 6 062 podnětů. Kancelář ochránce osobně navštívilo celkem 1492 osob, z nichž 730 využilo možnost podat podnět ústně do protokolu a 762 osobám byla na místě podána právní rada, jakým způsobem mají řešit konkrétní problém (tato podání se nezapočítávají do celkového počtu doručených podnětů). Pro úplnost je třeba uvést, že do počtu podnětů doručených ochránci nebyla a nejsou zahrnuta další podání stěžovatele doručená ochránci v průběhu vyřizování spisu. Srovnání počtu doručených podnětů v minulých letech dokumentuje následující sloupkový graf.

Obrázek 1 – Přijaté podněty v letech 2005 - 2007

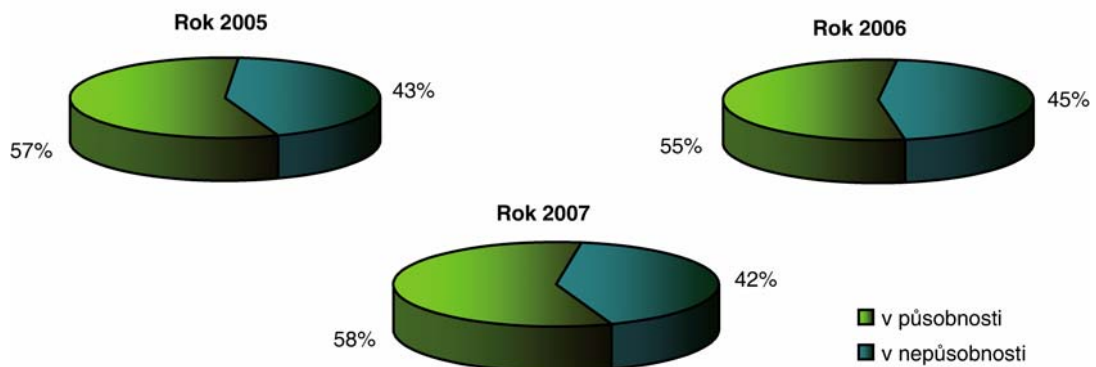
Informační telefonní linky, která slouží k zodpovídání žádostí o jednoduchou právní radu a k dotazům na stav vyřizování podnětu, využilo v uplynulém roce 4 813 osob.

Pokud se jedná o formu podání, rok od roku narůstá počet podnětů podaných elektronicky. V roce 2007 bylo doručeno běžnou elektronickou poštou nebo prostřednictvím elek-

³² HRABCOVÁ, Dana. *Souhrnná zpráva o činnosti veřejného ochránce práv za rok 2007*. 1.vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2008.

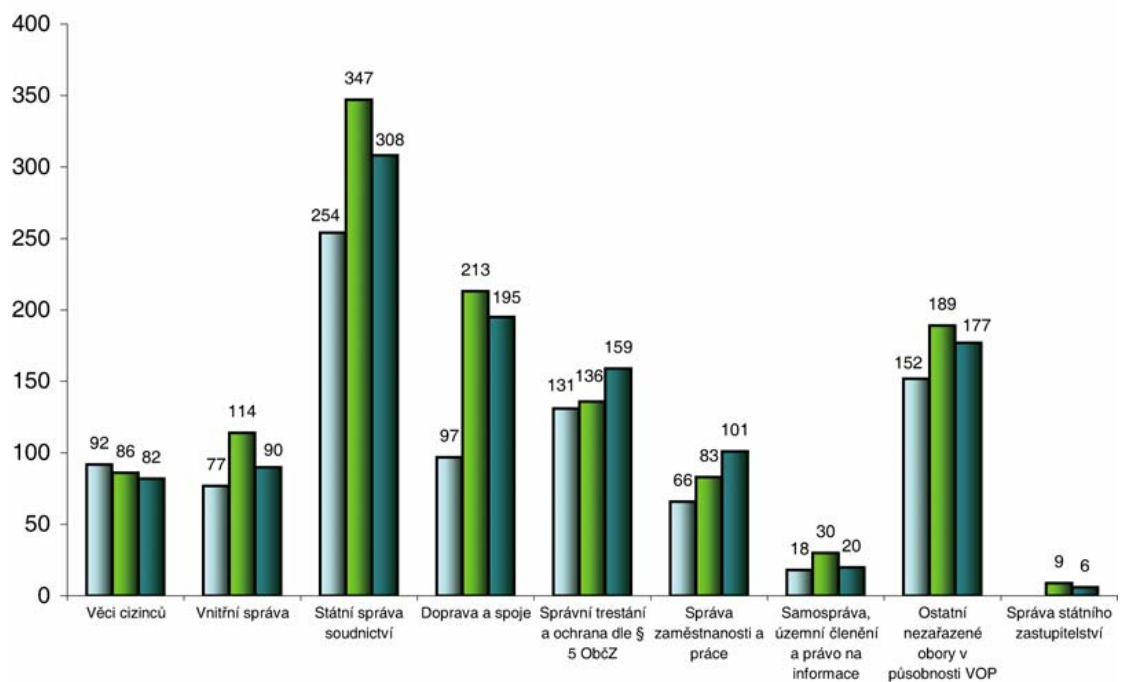
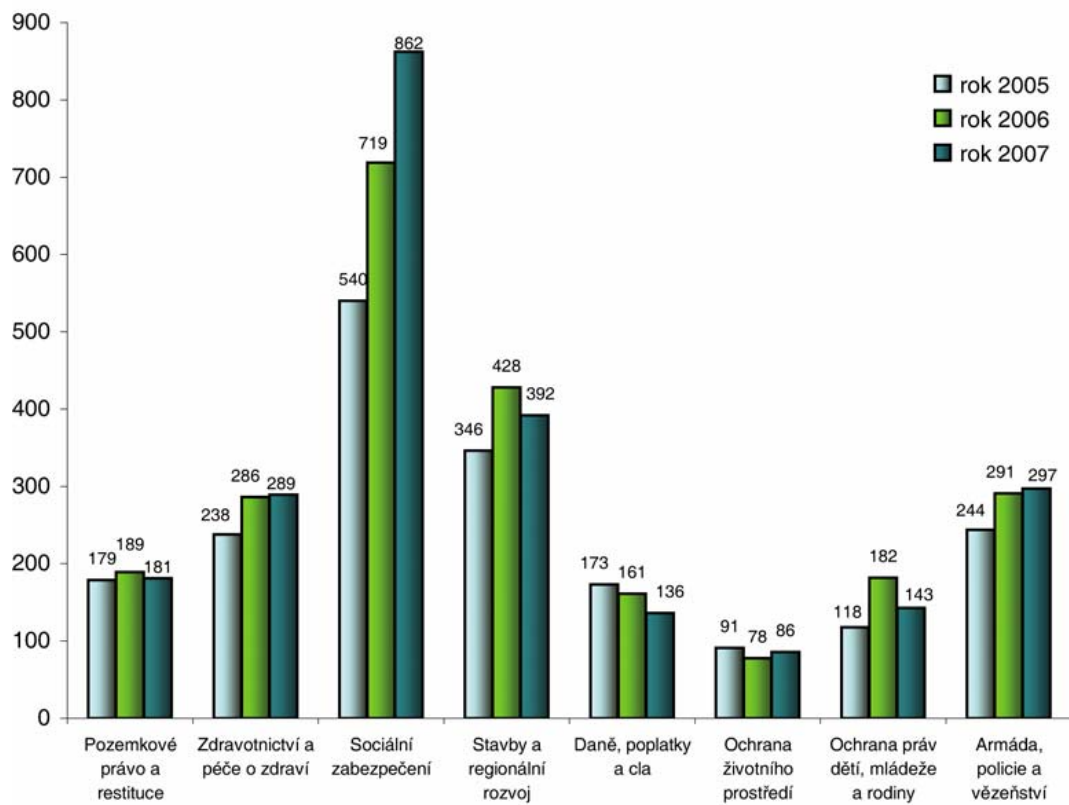
tronické podatelny celkem 1 258 podnětů, což představuje ve srovnání s rokem 2006 nárůst o 11 %.

Struktura podnětů z hlediska působnosti ochránce se v roce 2006 oproti předchozím letům příliš nezměnila (viz grafické vyjádření). Tak jako v minulých letech převažovaly podněty směřující do působnosti veřejného ochránce práv. V roce 2006 bylo v působnosti 58 % z celkového počtu podnětů, mimo působnost potom 42 % podnětů.

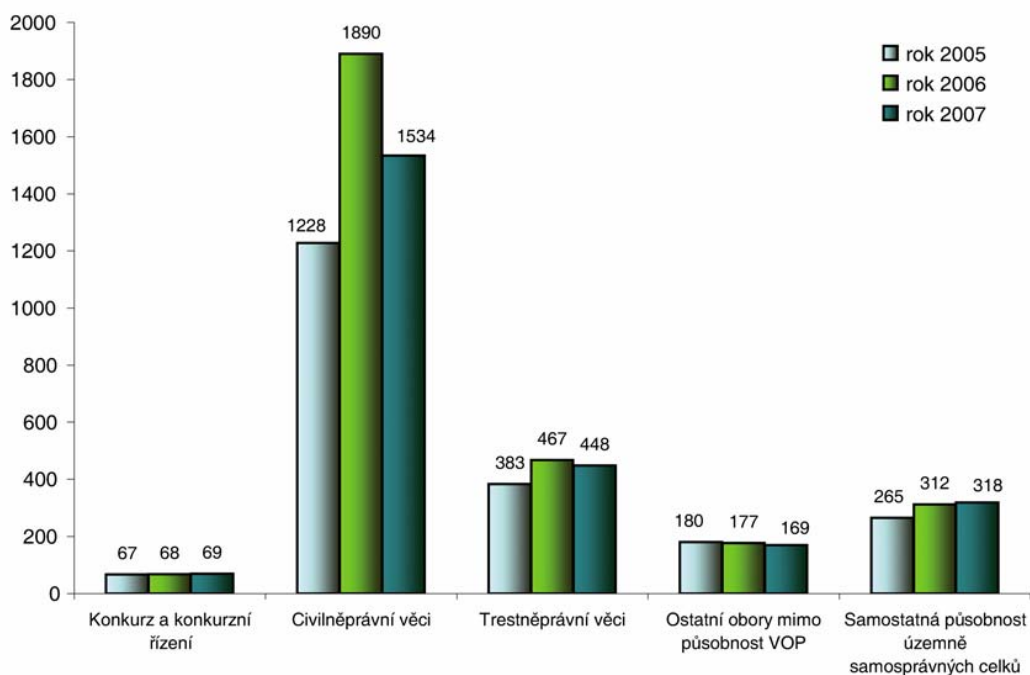

Obrázek 2 – Poměr stížností v působnosti a mimo působnost v letech 2005 - 2007

Podněty doručené ochránci jsou tříděny nejen z hlediska jeho působnosti, ale rovněž i podle jednotlivých oblastí státní správy. Z následujícího grafu vyplývá, že standardně se na ochránce obrací nejvíce občanů v oblasti sociálního zabezpečení, státní správy soudů, stavebního řádu, policie a zdravotnictví.

Obrázek 3 – Přijaté podněty v jednotlivých letech podle oblastí

Obrázek 4 – Přijaté podněty mimo působnost v jednotlivých letech podle oblastí

V roce 2007 zahájil ochránce celkem 704 šetření, přičemž ve 33 případech využil svého oprávnění zahájit šetření z vlastní iniciativy. Počet takových šetření zůstal zhruba na stejné úrovni jako v roce 2006 (tehdy šlo o 36 případů). Jednalo se obdobně jako v minulých letech o problémy obecného charakteru nebo o takové situace, kdy se ochránce o nesprávném postupu úřadů dozvěděl z hromadných sdělovacích prostředků.

5.4.2 Údaje o vyřízených podnětech

Ochránce v roce 2007 vyřídil celkem **6 071 podnětů**.

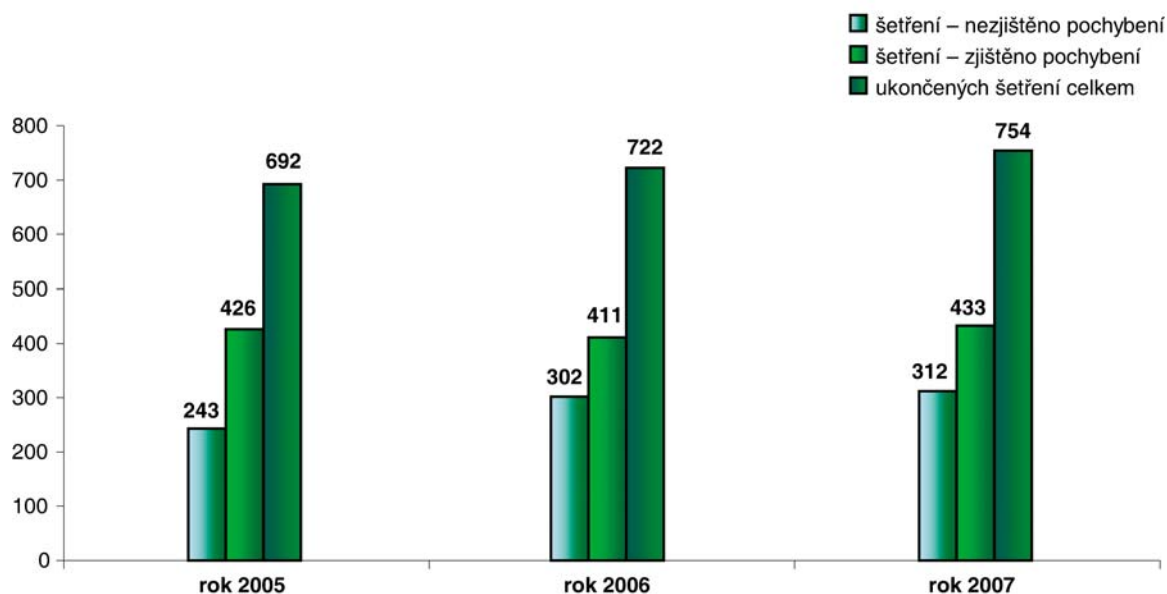
Z celkového počtu podnětů vyřízených v roce 2007 bylo:

- **1 476 odloženo.** Důvodem odložení byl především nedostatek působnosti. V menší míře se potom jednalo o odložení z důvodu nedoplnění náležitostí podnětu anebo o odložení podnětu pro zjevnou neopodstatněnost;
- **3 774 objasněno.** V těchto případech ochránce poskytoval stěžovatelům především právní radu, jak by měli dále postupovat při ochraně svých práv. Ochránce v určitých případech vyřídil podnět formou objasnění s tím, že problém stěžovatele není

ojedinělý a že na základě obdobných podnětů zahájil ochránce ve věci obecnější šetření z vlastní iniciativy.

Ochránce ukončil v roce 2007 **celkem 754 šetření** s tím, že:

- **312** případů bylo uzavřeno konstatováním, že ochránce nezjistil v postupu úřadu pochybení;
- **420** případů bylo uzavřeno s konstatováním pochybení úřadu
- z tohoto ve **357** případech úřad sám napravil svá pochybení poté, co ochránce vydal zprávu o šetření;
- v **51** případech úřad svá pochybení sám nenapravit a ochránce musel vydat závěrečné stanovisko, jehož součástí byl návrh opatření k nápravě (pochybení úřadu tak byla napravena až na základě závěrečného stanoviska);
- ve **12** případech úřad svá pochybení nenapravit ani po vydání závěrečného stanoviska a ochránce proto využil „sankčního“ oprávnění a o pochybeních úřadu vyrozuměl nadřízený úřad a informoval veřejnost.

Obrázek 5 – Počty šetření, počty zjištěných pochybení

Do počtu vyřízených podnětů v roce 2007 je dále třeba započítat 61 případů, kdy stěžovatel vzal svůj podnět zpět, a dále 20 podání, kdy podnět byl svým obsahem opravným

prostředkem podle předpisů ve věcech správních nebo soudních (§ 13 zákona o veřejném ochránci práv).

Ochránce v roce 2007 ukončil také 7 tzv. spisů zvláštní důležitosti. Jedná se o zevšeobecnění poznatků, na základě kterých pak ochránce dal doporučení Poslanecké sněmovně.

5.5 Zhodnocení v ČR

Jak se zvyšuje povědomí o veřejném ochránci práv a jeho činnosti, tak se pravidelně rok od roku zvedá i počet doručených podnětů. V roce 2006 bylo podáno o 393 více podnětů. V roce 2005 bylo podáno 4 939 podnětů. Je zde vidět obrovský nárůst, který je dle mého názoru zapříčiněn zviditelňováním ochránce díky některým mediálními kauzám a zvyšováním celkového povědomí o veřejném ochránci práv jako takovém a jeho činnosti.

Vzhledem k tomu, že se stále více zvyšuje počítačová gramotnost, tak je pochopitelné, že se i více využívá elektronická podoba podnětu. Oproti roku 2006 je v této oblasti nárůst o 11 %. Myslím, že i nadále se bude čím dál častěji využívat elektronické podání podnětu buď běžnou elektronickou poštou a nebo za pomoci elektronické podatelny pomocí elektronického podpisu.

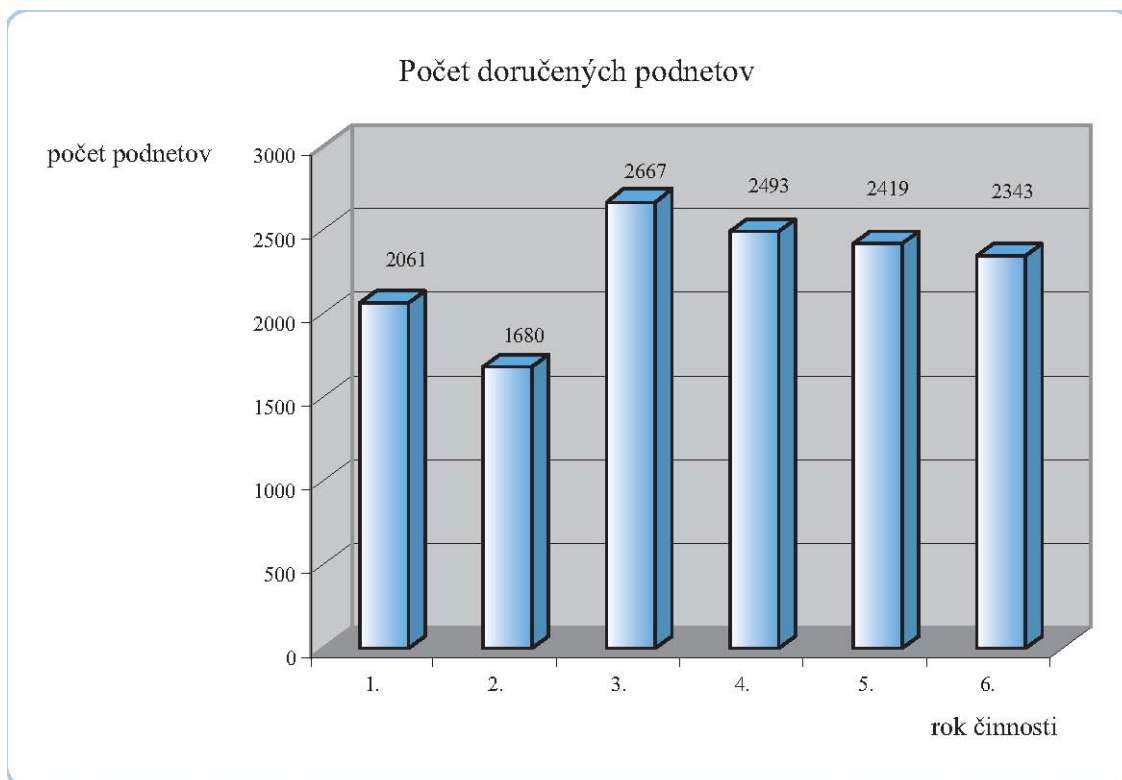
Co se týče struktury podnětů z hlediska působnosti, tak zde žádná zásadní změna není. Stále téměř polovina podnětů (42 %) podaných veřejnému ochránci práv není v jeho působnosti. Myslím, že díky větší viditelnosti ochránce a jeho činnosti se toto procento podnětů, které nespádají do jeho působnosti bude během dalších let zmenšovat.

Největší část podnětů je podávána v oblasti sociálního zabezpečení, dále pak státní správy soudů, stavebních úřadů a dalších oblastí.

V rámci provedených šetření je vždy řešeno, zda úřad pochybil, či ne. Při tomto hodnocení jsou statistiky až děsivé. Ze statistik lze vyčíst, ve více jak polovině případů zde bylo pochybení úřadu. Úřady by se měly snažit, aby toto číslo v příštích letech bylo co nejnižší.

5.6 Základní statistické údaje o podnětech v roce 2007 v SR³³

V průběhu roku 2007 bylo ochránci doručeno celkem 2 343 podnětů. V roce 2007 bylo Kanceláří veřejného ochránce práv poskytnuto 5004 právních usměrnění nezapočítaných do doručených podnětů.

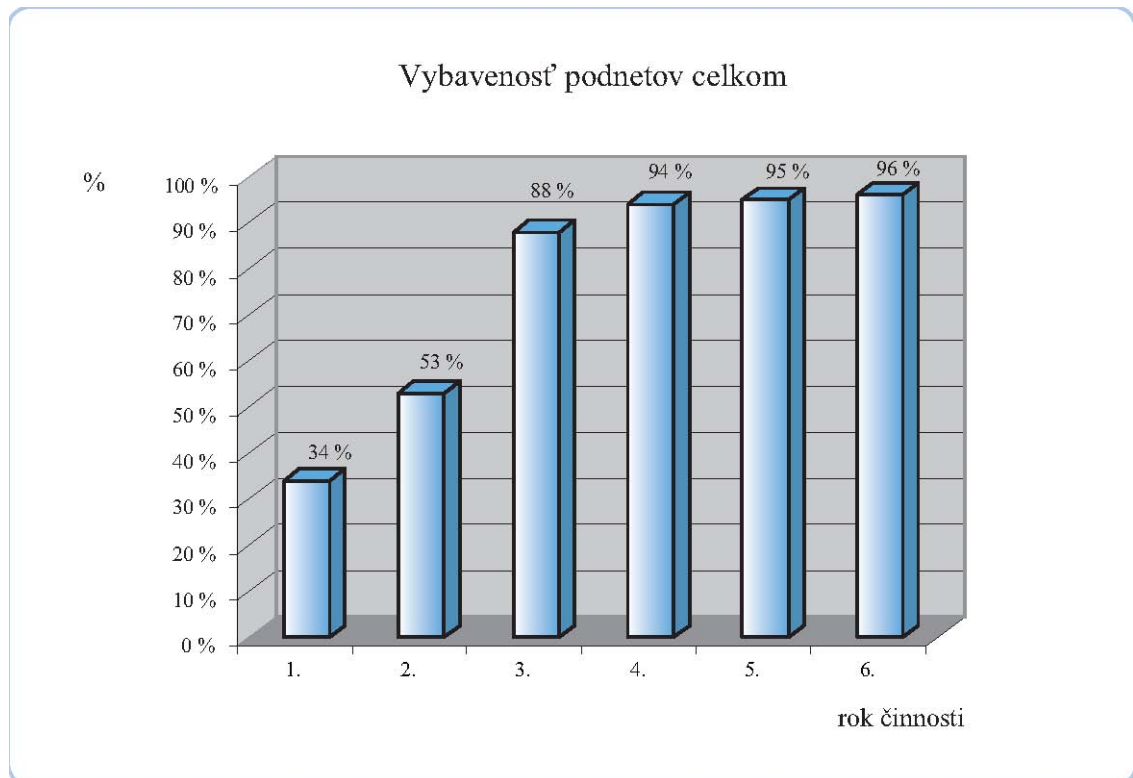

Obrázek 6 – Počet doručených podnětů

Vyřešené podněty jsou výsledkem efektivního využívání zvolených zákonných prostředků ochrany základních práv a svobod, vysokého pracovního nasazení zaměstnanců, efektivně zvolené organizace práce a dalších zlepšení součinnosti veřejného ochránce práv s orgány veřejné správy.

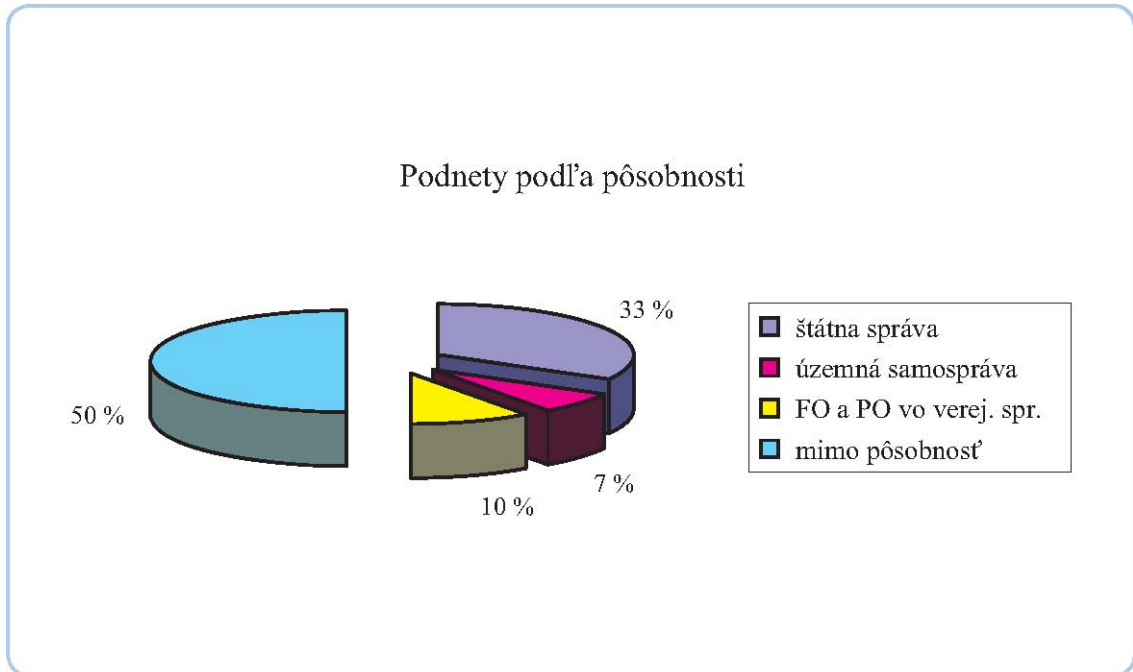
V současné době se z doručených podnětů, které jsou v působnosti veřejného ochránce práv vyřeší 96 % podnětů.

³³ <http://www.vop.gov.sk/spravy-o-cinnosti>

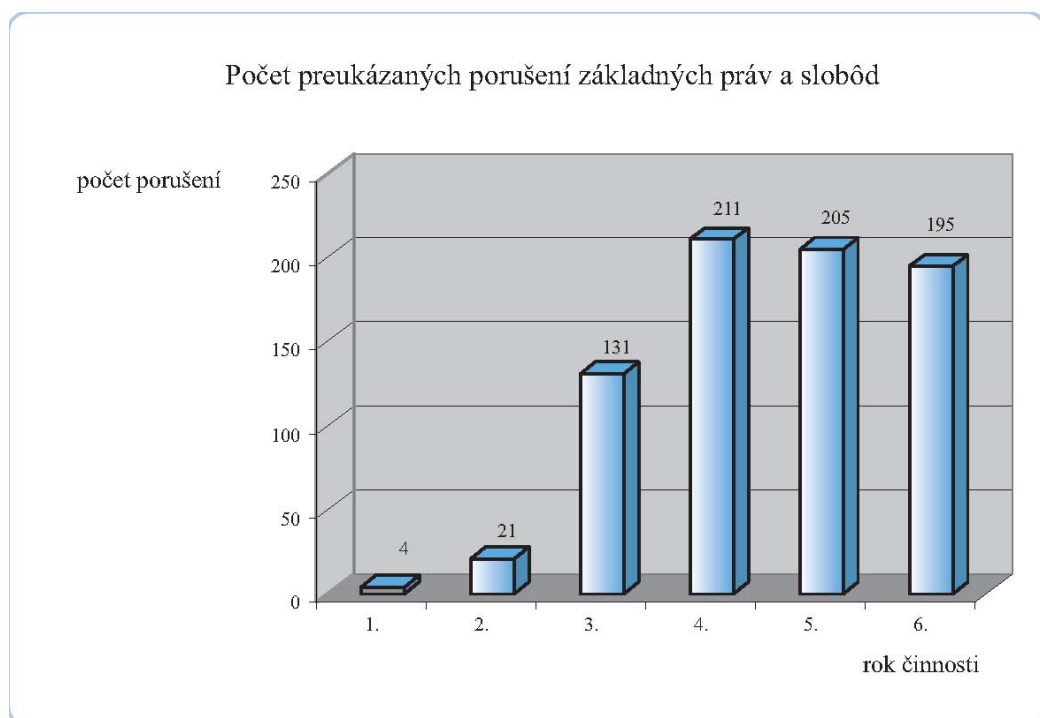
Obrázek 7 – Vyřešené podniky

Podněty podle působnosti byly rozděleny na čtyři základní oblasti. V oblasti státní správy bylo podáno 773 podnětů (33 %), v oblasti územní samosprávy 164 podnětů (7 %), v oblasti FO a PO ve veřejné správě 234 podnětů (10 %) a největší část - 1172 (50 %) doručených podnětů je mimo působnost veřejného ochránce práv.

Obrázek 8 – Podněty podle působnosti

Veřejný ochránce práv prokázal porušení základních práv a svobod zaručených Ústavou Slovenské republiky v uplynulém roce **celkem ve 195 případech.**

Obrázek 9 – Počet porušení základních práv a svobod

Veřejný ochránce práv v uplynulém roce prokázal:

- V **187** případech porušení základních práv na projednání věci bez zbytečných průtahů zaručených článkem 48 odst. 2 Ústavy Slovenské republiky
- V **1** případě porušení práva zaručeného článkem 46 odst. 1 Ústavy Slovenské republiky, podle kterého každý se může domáhat zákonem ustanoveným postupem svého práva na nezávislém a nestranném soudě a v případech ustanovených zákonem na jiném orgánu Slovenské republiky,
- V **1** případě porušení práva na vzdělání zaručeného článkem 42 odst. 1 Ústavy Slovenské republiky ve spojení s článkem 12 odst. 2 Ústavy Slovenské republiky, podle kterého se základní práva a svobody zaručují na území Slovenské republiky všem bez ohledu na pohlaví, rasu, barvu pleti, jazyk, víru a náboženství, politické, či jiné smýšlení, národní nebo sociální původ, příslušnost k národnosti anebo etnické skupině, majetek; nikoho nemůže z těchto důvodů poškozovat, zvýhodňovat anebo znevýhodňovat,
- v **2** případech porušení práva na informace zaručeného článkem 26 odst. 1 Ústavy Slovenské republiky,
- v **2** případech porušení vlastnického práva zaručeného článkem 20 odst. 1 Ústavy Slovenské republiky,
- v **1** případě porušení osobní svobody zaručené článkem 17 Ústavy Slovenské republiky,
- v **1** případě porušení práva na soukromí zaručeného článkem 19 Ústavy Slovenské republiky, podle kterého každý má právo na zachování lidské důstojnosti, osobní cti, dobré pověsti a na ochranu jména, na ochranu před neoprávněným zasahováním do soukromého a rodinného života a na ochranu před neoprávněným shromažďováním, zveřejňováním anebo jiným zneužíváním údajů o své osobě.

5.7 Zhodnocení v SR

V posledních letech se zvyšuje povědomí o veřejném ochránci práv a jeho činnosti. Slovenskému ochránci je pravidelně každoročně doručováno zhruba stejné množství doručených podnětů. V roce 2006 bylo podáno 2 419 podnětů, což je 76 více. V roce 2005 bylo podáno 2 476 podnětů. Je zde vidět přibližně stejný počet podaných podnětů.

Co se týče struktury podnětů z hlediska působnosti, tak zde žádná zásadní změna není. Stále polovina podnětů (50 %) podaných veřejnému ochránci práv není v jeho působnosti. V roce 2006 bylo mimo působnost ochránce podaných 52 %. Myslím, že díky větší viditelnosti ochránce a jeho činnosti se toto procento podnětů, které nespádají do jeho působnosti bude během dalších let zmenšovat.

Největší část podnětů je podávána v oblasti státní správy (33 %), dále pak v oblasti FO a PO ve veřejné správě (10 %). Podrobnější rozčlenění dle působnosti slovenský ochránce práv neuvádí.

5.8 Srovnání v roce 2007 v ČR a SR

Srovnání českého a slovenského veřejného ochránce práv z dostupných statistik, je trochu problematické, protože nejsou zde shodné statistické ukazatele. Pokusím se proto jen o krátké srovnání.

Vzhledem k tomu, že institut Veřejného ochránce práv je v České republice delší dobu, je proto samozřejmé, že je zde větší povědomí o jeho činnosti a tím i více podaných podnětů. V ČR bylo v roce 2007 podáno 6 062 podnětů a v SR pouze 2 343.

V obou statistikách byl uveden počet šetření s porušením. V České republice bylo 420 šetření s nálezem, kdy porušil úřad své povinnosti nebo pravomoci. Na Slovensku je toto číslo poněkud nižší. Zde se jedná o 195 šetření s nálezem. Toto srovnání, nelze plnohodnotně použít, protože slovenský veřejný ochránce ve svých statistikách neuvádí z kolika celkových šetření toto číslo vychází. Ze statistiky ochránce ČR lze vyčíst, že pochybení úřadu bylo ve více jak polovině případů z celkových 754 šetření. Úřady by se měly snažit, aby toto číslo v příštích letech bylo co nejnižší a to platí i pro SR.

V rámci působnosti jsou statistiky podobné. V ČR bylo v roce 2007 doručených podnětů mimo působnost 42 %. V SR bylo doručených podnětů mimo působnost 50 %. Další shodný bod se týká převažující oblasti, ve které je podaných podnětů nejvíce. V obou státech je to oblast státní správy.

ZÁVĚR

Za cíl této bakalářské práce jsem si vymezila shrnutí mých poznatků o veřejném ochránci práv, jeho srovnání v České republice a na Slovensku a analýza podnětů podávaných veřejnému ochránci práv.

Ombudsmana lze charakterizovat jako orgán, který je zejména na orgánech výkonné moci nezávislý a odpovídá za svou činnost výlučně jen zákonodárnému sboru. Nelze však říci, že by mu byl podřízen. Na základě stížností a podnětů občanů, které je povinen přijímat nebo z vlastní iniciativy, provádí vlastní šetření a zjistí-li, že práva občanů byla porušena, doporučuje správním orgánům provedení nápravy.

Na Českou republiku byl kladen tlak i z Evropské Unie na zřízení institutu ombudsmana. Po dlouhých procedurách a několika nezdařených pokusech v předchozích letech byl veřejný ochránce práv zakotven do našeho právního zřízení až v roce 1999 zákonem č. 349/1999 Sb., o veřejném ochránci práv. Zákon, kterým se zavedl veřejný ochránce práv do českého právního řádu, byl zcela nový a zvláštní institut. Zákon byl přijat ve velmi odlišné podobě od původních návrhů, které nebyly přijaty v roce 1993. První funkční období veřejného ochránce práv začalo 18. 12. 2000, ale zahájení činnosti ochránce jako takové začalo až v roce 2001.

Tímto byla nově vytvořena instituce, která pomáhá především obyčejnému občanovi bez právnického vzdělání. Jedná se o levnou, rychlou, účinnou a hlavně efektivní pomoc v souvislosti s ochranou před orgány veřejné správy. Ochránce není právní zástupce, či poradce, a proto nemůže řešit záležitosti soukromoprávní a nemůže občany ani zastupovat před soudem. Je to instituce, která zajišťuje pomoc v případech, kdy neexistuje jiná právní ochrana proti nečinnosti orgánů státní správy nebo v jejich přístupu v rámci principů dobré správy.

Zřízením ochránce došlo, dle mého názoru, k výraznému posílení kontroly veřejné správy vnějším činitelem. Myslím, že tato kontrola je účinnější než kontrola veřejné správy vlastními orgány. Zde je zajištěna nezávislost a nestrannost, která je pro veřejného ochránce práv základním prvkem.

Zavedení instituce veřejného ochránce práv vyvolalo v odborných kruzích, ale i u laické veřejnosti otázku o jeho potřebnosti a opodstatněnosti. Nebyl zde jednotný názor na jeho

zavedení a domnívám se, že názor na potřebu této instituce se moc nezměnil ani za dobu jeho existence.

Myslím si, že po dobu sedmiletého působení ochránce se dostal do povědomí lidí a už jen to, že má pravidelně vysoké počty podnětů jemu doručených, svědčí o tom, že se tato instituce využívá a je opodstatněná. I když je už zde tato instituce sedm let a začala své druhé funkční období, stále si myslím, že se jedná o poměrně novou záležitost. Ale dle mého názoru i za tu dobu již dokázala, že umí reagovat na vzniklou situaci ve společnosti, vyhodnotit ji a pokud zjistí nějaké nedostatky, navrhne nápravná opatření, případně sankce. Jako jeden z případů z mnoha může toto mé tvrzení podložit například Posouzení zásahu policie proti účastníkům CzechTeku v roce 2005 nebo Stanovisko k vystěhování Rómských rodin ve Vsetíně v roce 2007. Toto jsou jedny z nejsledovanějších kauz, kterými se ochránce na základě své iniciativy zabýval. Postupem času, dle mého názoru, se určitě stane běžnou formou kontroly veřejné správy, kde má své významné místo a nepostradatelné místo.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Knižní literatura:

HRABCOVÁ, Dana. Moderní veřejná správa a ombudsman. Sborník příspěvků přednesených na vědecké konferenci. 1.vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2005. 173 s. ISBN 80-210-3792-X.

HRABCOVÁ, Dana. Postavení a role ombudsmana v demokratické společnosti. Sborník příspěvků přednesených na mezinárodní vědecké konferenci dne 14. května 2002. 1.vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2002. 120 s. ISBN 80-210-2944-7.

HRABCOVÁ, Dana. Principy dobré správy. Sborník příspěvků přednesených na pracovní konferenci. 1.vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2006. 265 s. ISBN 80-210-4001-7.

HRABCOVÁ, Dana. Působení ombudsmana v demokratické společnosti. Sborník příspěvků přednesených na mezinárodní vědecké konferenci dne 5. června 2003. 1.vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2003. 139 s. ISBN 80-210-3202-2.

HRABCOVÁ, Dana. Souhrnná zpráva o činnosti veřejného ochránce práv za rok 2006. 1.vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2007. 117 s. ISBN 978-80-210-4259-9.

HRABCOVÁ, Dana. Souhrnná zpráva o činnosti veřejného ochránce práv za rok 2007. 1.vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2008. 91 s. ISBN 978-80-210-4560-6.

KADEČKA, Stanislav - ONDRUŠ, Radek - PRŮCHA, Petr. Základy správního práva pro ekonomy. 1.vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2003. 220 s. ISBN 802-10-3050-X.

ONDRUŠ, Radek. Správní řád: nový zákon s důvodovou zprávou a poznámkami. Praha: Linde, 2005. 515 s. ISBN 80-720-1523-0.

SLÁDEČEK, Vladimír. Ombudsman, ochránce práv ve veřejné správě. 1. vydání. Praha: Univerzita Karlova, 1998. 200 s.

SLÁDEČEK, Vladimír. Zákon o veřejném ochránci práv: Komentář. 1. vydání. Praha: C.H.Beck, 2000. 135 s. ISBN 80-7179-445-7.

Právní předpisy:

Zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 349/1999 Sb., o Veřejném ochránci práv, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 381/2005 Sb., změna zákona o Veřejném ochránci práv a některých dalších zákonů

Zákon č. 460/1992 Zb., Ústava Slovenskej republiky

Zákon č. 482/1991 Sb., o sociální potřebnosti, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 564/2001 Z.z., o verejnom ochrancovi práv

Internetové zdroje:

Český veřejný ochránce práv [online]. [cit. 2007-12-19]. Dostupný na WWW: <<http://www.ochrance.cz/ombudsman/obecne.php>>.

Historie a obecné zakotvení institutu ombudsmana [online]. [cit. 2007-12-19]. Dostupný na WWW: <<http://www.ochrance.cz/ombudsman/ochrance.php>>.

Jak si stěžovat [online]. [cit. 2008-04-20]. Dostupný na WWW: <<http://www.ochrance.cz/pomoc/stiznosti.php>>.

Ombudsman: Kdy a s čím Vám může pomoci?-Měsíc.cz [online]. [cit. 2008-11-04]. Dostupný na WWW: <<http://www.mesec.cz/clanky/ombudsman-kdy-a-s-cim-vam-muze-pomoci/>>.

Působnost veřejného ochránce práva jak se na něho obracet [online]. [cit. 2008-04-20]. Dostupný na WWW: <<http://www.ochrance.cz/dokumenty/dokument.php?back=/pomoc/index.php&doc=651>>.

Statut Kanceláře veřejného ochránce práv [online]. [cit. 2008-01-10]. Dostupný na WWW: <<http://www.ochrance.cz/kancelar/statut.php>>.

Verejný ochranca práv v Slovenskej republike [online]. [cit. 2008-04-15]. Dostupný na WWW: <<http://www.vop.gov.sk/vznik-a-vyvoj-v-slovenskej-republike>>.

Ostatní zdroje

HORÁKOVÁ, M. pracovnice Kanceláře veřejného ochránce práv [rozhovor 15. 10. 2007]

SEZNAM OBRÁZKŮ

<i>Obrázek 1 – Přijaté podněty v letech 2005 - 2007</i>	<i>42</i>
<i>Obrázek 2 – Poměr stížností v působnosti a mimo působnost v letech 2005 - 2007</i>	<i>43</i>
<i>Obrázek 3 – Přijaté podněty v jednotlivých letech podle oblastí</i>	<i>44</i>
<i>Obrázek 4 – Přijaté podněty mimo působnost v jednotlivých letech podle oblastí</i>	<i>45</i>
<i>Obrázek 5 – Počty šetření, počty zjištěných pochybení</i>	<i>46</i>
<i>Obrázek 6 – Počet doručených podnětů</i>	<i>48</i>
<i>Obrázek 7 – Vyřešené podněty.....</i>	<i>49</i>
<i>Obrázek 8 – Podněty podle působnosti</i>	<i>50</i>
<i>Obrázek 9 – Počet porušení základních práv a svobod.....</i>	<i>50</i>

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha P I: Podnět veřejnému ochránci práv ČR

Příloha P II: Podnět veřejnému ochránci práv SR

Příloha P III: Organizační struktura Veřejného ochránce práv ČR

Příloha P IV: Organizační struktura Veřejného ochránce práv SR

PŘÍLOHA P I: PODNĚT VEŘEJNÉMU OCHRÁNCI PRÁV ČR

1. Osoba předkládající podnět:

Jméno a příjmení: _____

(nebo)

Název právnické osoby: _____

Jméno a příjmení osoby oprávněné k jednání za ni: _____

Bydliště (u právnické osoby sídlo): _____

Kraj: _____

Telefon/fax: _____

Podáváte-li podnět jako zástupce (za jiného), uveďte své jméno, příjmení, bydliště, telefon a do-
ložte níže uvedenou plnou mocí:

Plná moc:

.....

Zmocnitel

(ten, kdo plnou moc uděluje)

.....

Zmocněnec

(ten, kdo na základě plné moci jedná)

2. Podnět směřuje proti: (označte příslušný úřad či zařízení)

ministerstvo _____

jiný správní úřad _____

Česká národní banka _____

Rada pro rozhlasové a televizní vysílání _____

krajský úřad _____

obec (obecní úřad) _____

Policie ČR _____

služební orgán Armády ČR (Hradní stráž) _____

Vězeňská služba ČR (věznice) _____

zdravotnické zařízení _____

zdravotní pojišťovna _____

zařízení, kde se vykonává ochranná nebo ústavní výchova _____

orgán státní správy soudu (předseda soudu) _____

jiný úřad či instituce _____

Případné doplňující údaje k příslušnému úřadu (zařízení) – název a sídlo, příp. jméno
a příjmení nebo jiná identifikace konkrétního úředníka:

3. Co je předmětem Vaší stížnosti veřejnému ochránci práv:

(stručné vyličení podstatných okolností věci)

4. Čeho chcete podáním veřejnému ochránci práv dosáhnout?

5. Komu (jakému úřadu či instituci) byla věc předložena před tím, než jste se obrátil/a na veřejného ochránce práv? Vyzval/a jste některé z nich k nápravě? V případě, že ano, kdy a jakým způsobem se tak stalo, co Vám bylo odpovězeno?

6. Seznam příloh, které k objasnění podnětu připojujete, a všechna rozhodnutí, jichž se Váš podnět týká (kopie, nikoliv originály):

Datum: _____

Podpis: _____

PŘÍLOHA P II: PODNĚT VEŘEJNÉMU OCHRÁNCI PRÁV SR

I. Údaje o podávateľovi podnetu

A. Fyzická osoba

Meno
Priezvisko
Adresa
Telefón/fax
Email

B. Právnická osoba (štatutárny zástupca, právny zástupca)

Meno
Priezvisko
Adresa(sídlo)
Telefón/fax
Email

UPOZORNENIE: osobné údaje nie sú povinnou obsahovou náležitosťou podnetu, ale podnet, v ktorom podávateľ neuvedie svoje meno, priezvisko a adresu (právnická osoba názov a sídlo) je anonymným podnetom, ktorý verejný ochranca práv nemusí vybavovať.

II. V akej veci a voči komu podnet smeruje

Podnet smeruje proti:

- ministerstva
- iného ústredného orgánu štátnej správy
- obce /obecného úradu
- vyššieho územného celku
- krajského úradu
- obvodného úradu
- Sociálnej poisťovni
- zdravotnej poisťovni
- úradu práce, soc. vecí a rodiny
- katastru nehnuteľností
- orgánom riadenia a správy súdov
- inému orgánu verejnej správy

ktoré je v rozpore s právnym poriadkom alebo princípmi demokratického a právneho štátu.

Vec

III. Stručný obsah podnetu (čoho sa domáhate):

IV. Prílohy

(uved'te dokumenty, ktoré prikladáte k podnetu.)

V. Splnomocnenie

Podpísaný/á

Priezvisko, meno, titul:

Dátum narodenia

Adresa

splnomocňujem

Priezvisko, meno, titul:

Dátum narodenia

Adresa

aby ma zastupoval:

vo všetkých veciach súvisiacich s riešením podnetu verejnému ochrancovi práv. Aby v súvislosti s vyššie uvedenou vecou vykonával všetky úkony, prijímal doručované písomnosti, podával návrhy a žiadosti a to všetko i vtedy, keď je podľa právnych predpisov potrebné osobitné splnomocnenie a to v konaní pred štátnymi orgánmi, orgánmi miestnej samosprávy, súdmi, zdravotnými poisťovňami a ďalšími právnickými a fyzickými osobami.

V dňa

VI. Súhlas so spracovaním osobných údajov:

Týmto dávam Kancelárii verejného ochrancu práv v zmysle zákona č. 428/2002 Z. z. o ochrane osobných údajov svoj výslovný súhlas so spracovaním osobných údajov, vrátane osobných údajov osobitnej kategórie, v rozsahu všetkých osobných údajov uvedených v podnete a doložených prílohách.

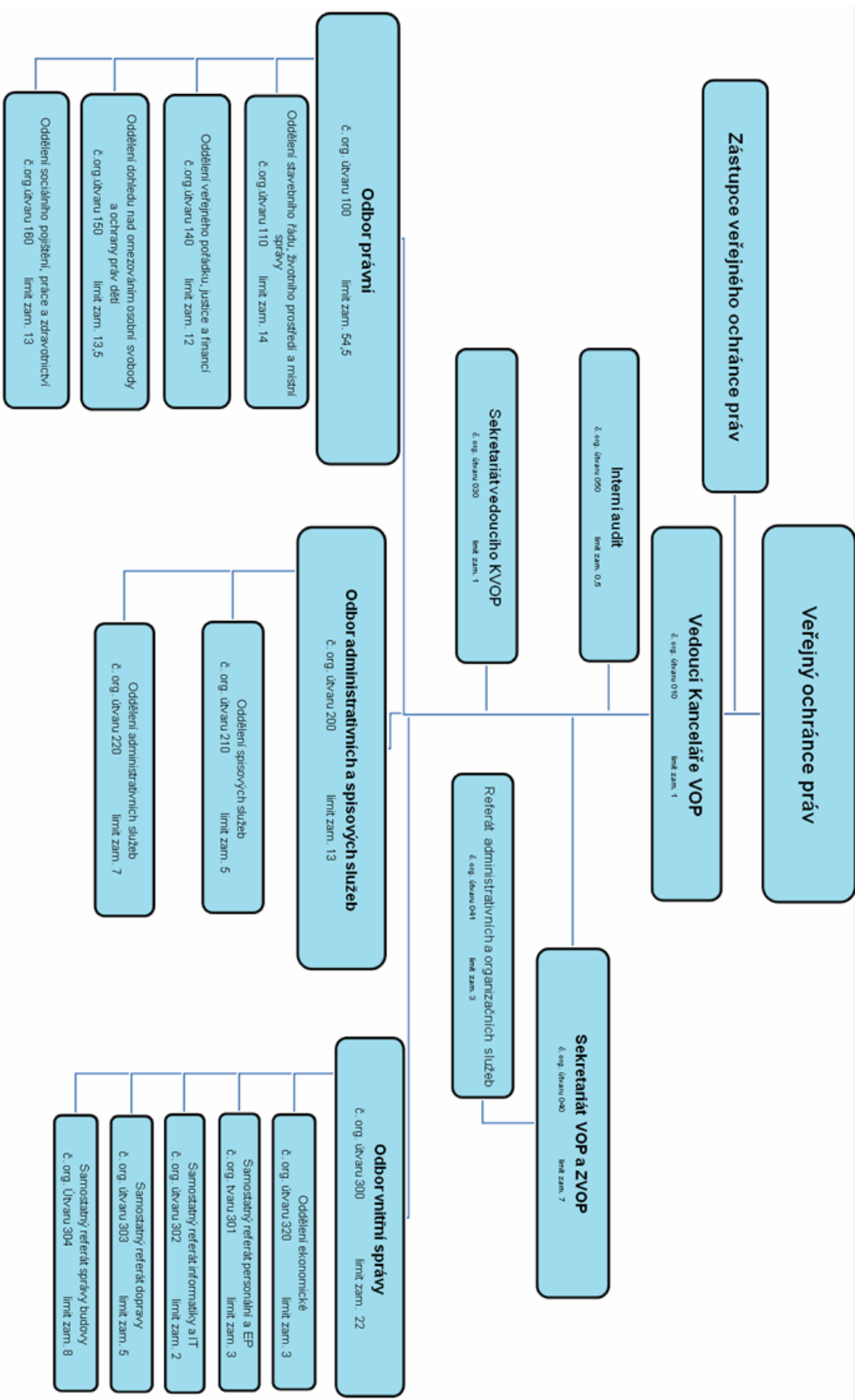
Súhlas so spracovaním mojich osobných údajov bude platný po dobu preskúmavania podnetu a následnej archivácie v zmysle registratúrneho poriadku Kancelárie verejného ochrancu práv.

S prípadným zverejnením môjho prípadu v médiách:

súhlasím

nesúhlasím

PŘÍLOHA P III: ORGANIZAČNÍ STRUKTURA VEŘEJNÉHO OCHRÁNCE PRÁV ČR

PŘÍLOHA P IV: ORGANIZAČNÍ STRUKTURA VEŘEJNÉHO OCHRÁNCE PRÁV SR

Celkem zaměstnanců: 41 (40 + ochránce)

Celkem zaměstnanců ve státní službě: 28

Celkem zaměstnanců při výkonu práce ve veřejném zájmu: 12

